

Prześladowani Zapomniani?

Raport o chrześcijanach
prześladowanych za wiarę
w latach 2017–2019

Ujęcie
pogłębiającego się
kryzysu

Pomoc
Kościołowi
w Potrzebie

ACN POLSKA

Prześladowani Zapomniani?

SPIS TREŚCI

Na pierwszy rzut oka	3
Przegląd krajów - mapa	4
Przedmowa - kardynał Joseph Coutts, arcybiskup Karaczi, Pakistan	6
Główne ustalenia	9
Studium przypadku	
1 Rita Habib - więzień Daesh (ISIS) wraca do domu do Karakosz w Iraku	10
2 Atak na kościół św. Ignacego w Nigerii	12
3 Zamachy bombowe w katedrze Matki Bożej z Góry Karmel w Jolo, Filipiny	16
4 Asia Bibi - pierwsza kobieta skazana na śmierć za bluźnierstwo w Pakistanie zostaje uwolniona	19
Profile krajów	
1 Birma (Myanmar)	23
2 Republika Środkowoafrykańska	24
3 Chiny	26
4 Egipt	27
5 Indie	28
6 Irak	29
7 Nigeria	30
8 Korea Północna	31
9 Pakistan	32
10 Filipiny	33
11 Sri Lanka	34
12 Sudan	35

Prześladowani i zapomniani? Raport o chrześcijanach uciskanych za wiarę 2017–2019 przygotowany przez Johna Pontifexa i Johna Newtona.

Dodatkowe badania i materiały: Citra Abbott i Murcadha O Flaherty. Specjalne podziękowania dla Caroline Hull, Christophera Jotischky-Hull a zwłaszcza Tony'ego Smitha.

Opublikowane przez Aid to the Church in Need

12-14 Benhill Avenue, Sutton, Surrey SM1 4DA, UK | Tel: 020 8642 8668 | Email: acn@acnuk.org

ACN is a Pontifical Foundation of the Catholic Church and a registered charity in England & Wales (1097984) and Scotland (SC040748).

Zdjęcie okładkowe: Athit Perawongmetha / Reuters. Wszystkie zdjęcia wewnętrzne © Pomoc dla Kościoła w Potrzebie, z wyjątkiem str. 9 Kurdystan 24 (<https://www.kurdistan24.net>), str. 32 Aamir Qureshi / AFP / Getty Images, str. 28 Ismael Martinez Sánchez / ACN, s. 1. 31 Bjørn Christian Tørrissen (<https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Party-Foundation-Monument.jpg>).

Zaprojektowano przez Helen Anderson | Wydrukowane przez The Graphic Design House, Walton Road, Farlington, Portsmouth, Hants PO6 1TR, UK.

© 2019 Aid to the Church in Need.

USTALENIA W SKRÓCIE

1

Prześladowania chrześcijan w głównych krajach Bliskiego Wschodu, takich jak Syria i Irak, częściowo ustały po okresie ludobójstwa z początku dekady.

2

Skutki tego ludobójstwa - ciągła migracja, utrata poczucia bezpieczeństwa, skrajne ubóstwo i zbyt wolna odbudowa - oznacza, że niektóre społeczności chrześcijańskie na Bliskim Wschodzie mogą już się nie odrodzić. W niektórych regionach zegar odliczający czas do zniknięcia chrześcijaństwa tyka coraz głośniej.

3

Mimo że społeczność międzynarodowa okazuje bezprecedensową troskę w związku z prześladowaniami, to czas, żeby ocalić chrześcijaństwo, które w wielu częściach Bliskiego Wschodu, powoli się kończy. Dotychczasowe środki mogą nie wystarczyć do zabezpieczenia przyszłej obecności Kościoła w tym regionie.

4

Od Nigerii w Afryce Zachodniej po Madagaskar na wschodzie chrześcijanie w wielu częściach Afryki są zagrożeni przez islamistów próbujących wyeliminować Kościół albo za pomocą siły, albo przekupując ludzi, aby porzucili wiarę w Chrystusa i nawrócili się na islam.

5

Prześladowanie chrześcijan najbardziej wzmoгло się w Azji Południowej i Wschodniej. Jest to obecnie najgorętsze miejsce w regionie, jeśli chodzi o prześladowania.

6

Ataki na kościoły na Sri Lance i Filipinach pokazują, że istnieje teraz „błuźnierczy tercet”, któremu muszą stawić czoła chrześcijanie w Azji Południowej i Wschodniej: ekstremizm islamski, populistyczny nacjonalizm i reżim autorytarny.

7

Postępująca unifikacja celów między grupami religijno-nacjonalistycznymi a rządem stanowi rosnące - i w dużej mierze nierozpoznane - zagrożenie dla chrześcijan i innych mniejszości w Indiach, Sri Lance, Birmie (Myanmar) i innych krajach regionu.

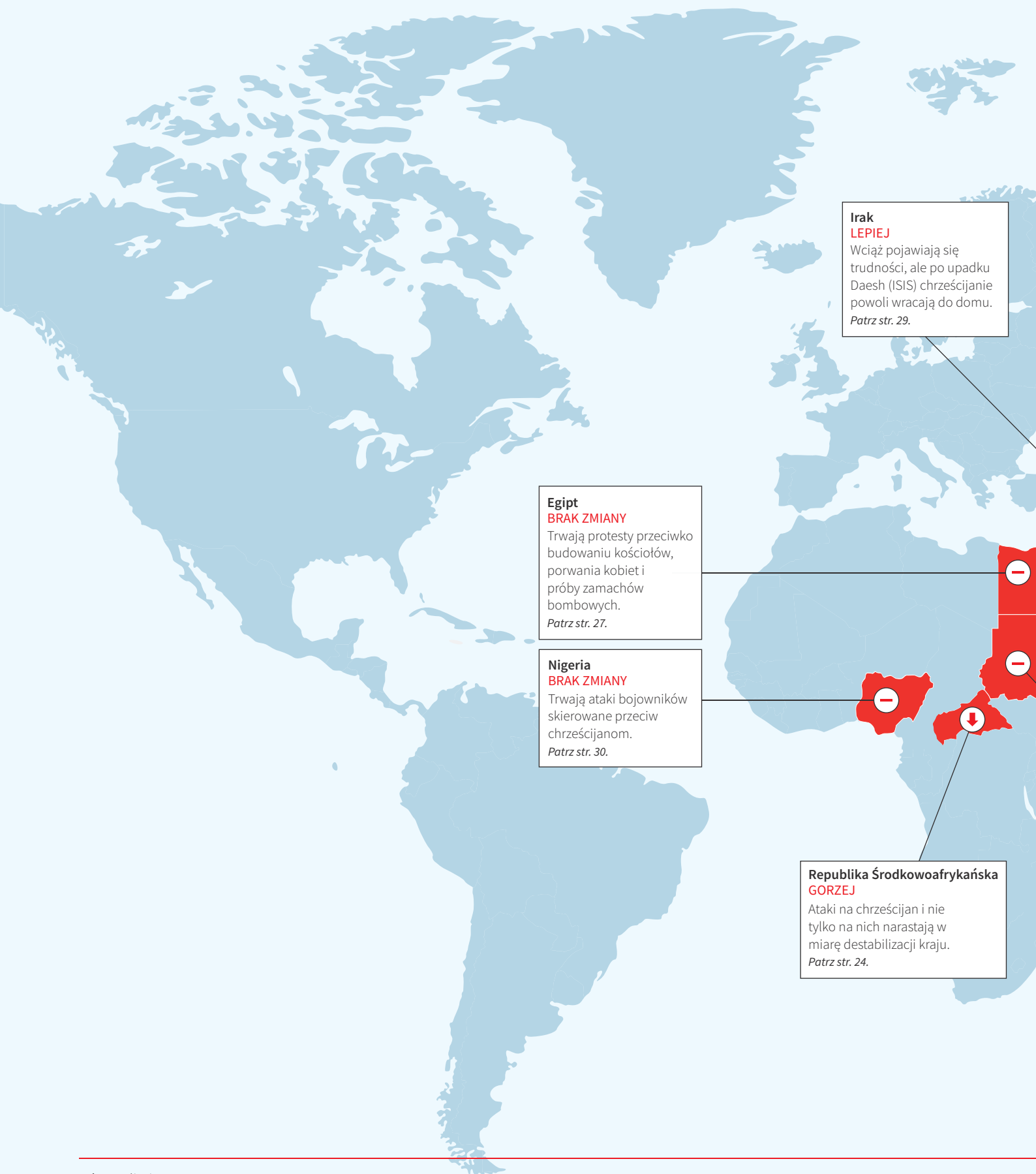
8

Na całym świecie chrześcijanie są głównym celem brutalnych działań ekstremistów, którzy bez oporów uderzają na ich wspólnoty, traktując je jako pośrednie uderzenie w cywilizację Zachodu.

Okres objęty raportem:

Od lipca 2017 r. do lipca 2019 r. (włącznie)

PRZEGLĄD KRAJÓW W SKRÓCIE

Irak

LEPIEJ

Wciąż pojawiają się trudności, ale po upadku Daesh (ISIS) chrześcijanie powoli wracają do domu.

Patrz str. 29.

Egipt

BRAK ZMIANY

Trwają protesty przeciwko budowaniu kościołów, porwania kobiet i próby zamachów bombowych.

Patrz str. 27.

Nigeria

BRAK ZMIANY

Trwają ataki bojowników skierowane przeciw chrześcijanom.

Patrz str. 30.

Republika Środkowoafrykańska

GORZEJ

Ataki na chrześcijan i nie tylko na nich narastają w miarę destabilizacji kraju.

Patrz str. 24.

PRZEŚLADOWANIA CHRZEŚCIJAN 2017-2019

PORÓWNANIE Z 2015-2017

↑ = Poprawa sytuacji

— = Sytuacja bez zmian

↓ = Pogorszenie sytuacji

Pakistan

BRAK ZMIANY

Chrześcijanie wciąż doświadczają brutalnych prześladowań i dyskryminacji związanej często z tzw. "prawem o bluźnierstwie".

Patrz str. 32.

Indie

GORZEJ

Nasilają się ataki na chrześcijan - w tym morderstwa katechumenów i przemoc seksualna.

Patrz str. 28.

Birma (Myanmar)

GORZEJ

Członkowie w większości chrześcijańskiej grupy etnicznej grupy Kachin padają ofiarą gwałtów, tortur i śmierci.

Patrz str. 23.

Korea Północna

BRAK ZMIANY

Kraj jednomyślnie uważany za najbardziej niebezpieczne miejsce na świecie dla chrześcijan.

Patrz str. 31.

Chiny

GORZEJ

Nowe, restrykcyjne przepisy ograniczają działalność religijną. Partia Komunistyczna obecnie bezpośrednio nadzoruje religię.

Patrz str. 26.

Filipiny

GORZEJ

Nowe ataki na kościoły i otwarcie konfrontacyjna postawa rządu oznaczają utratę wolności religijnej.

Patrz str. 33.

Sudan

BRAK ZMIANY

Pomimo upadku prezydenta al-Basziira Kościoły nadal doświadczają ucisku i dyskryminacji.

Patrz str. 35.

Sri Lanka

GORZEJ

Najgorsze od lat zamachy bombowe skierowane przeciwko chrześcijanom podczas świąt Wielkanocnych 2019.

Patrz str. 34.

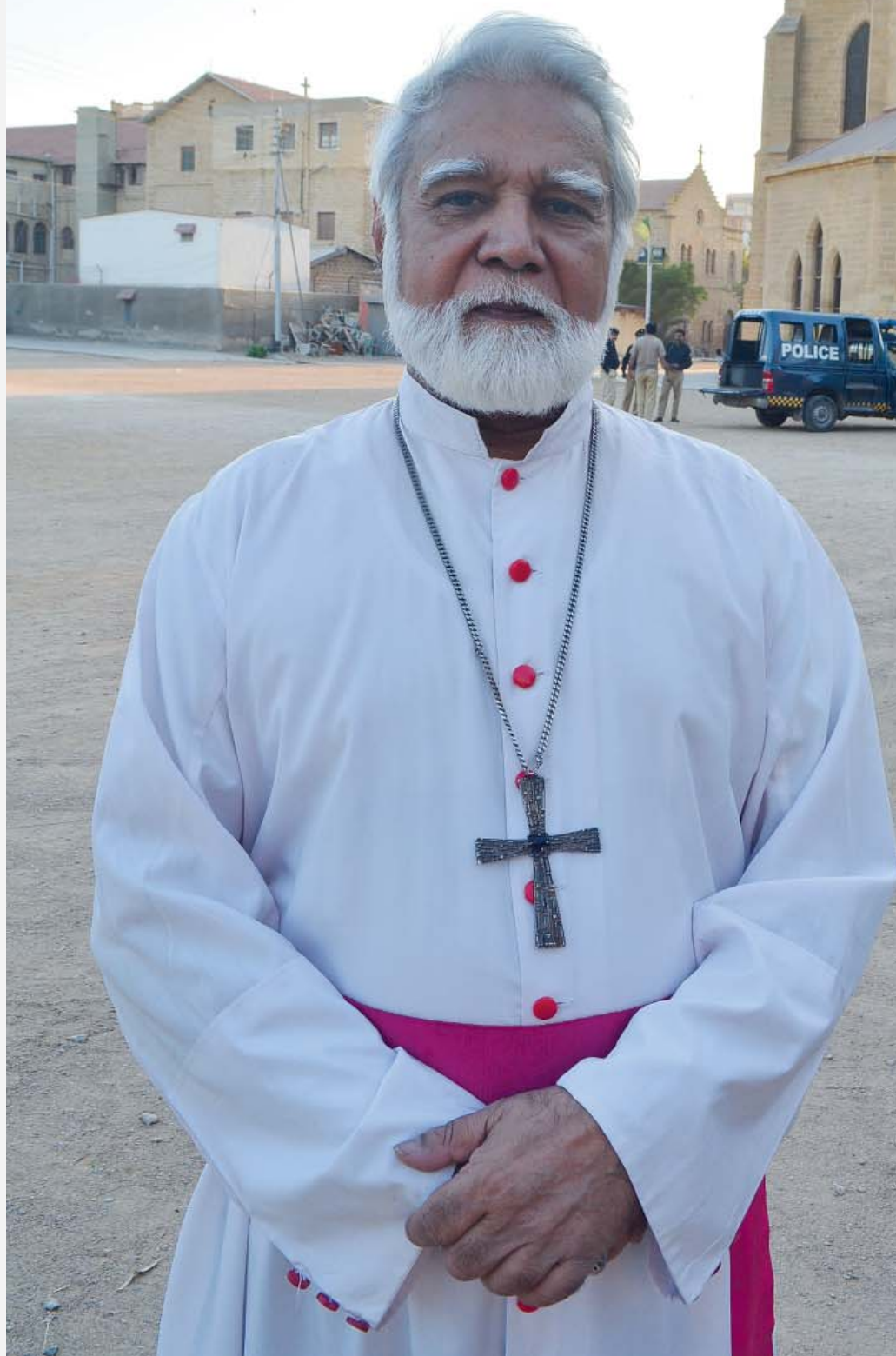

Pomoc Kościołowi w Potrzebie

PRZEDMOWA

Kard. Josepha Couttsa

Arcybiskupa Karaczi, Pakistan

Jest faktem, że najbardziej prześladowaną religią na świecie jest dziś chrześcijaństwo, chociaż wiele osób nie jest tego świadomych. Od wielu lat *Pomoc Kościołowi w Potrzebie* (ACN) z sekcjami w wielu krajach pracuje nad tym, aby usłyszano tych chrześcijan, których głos nie ma szansy przedrzeć się do świata. Równie ważna jest kampania modlitewna PKWP i wsparcie dla cierpiących chrześcijan na całym świecie.

Będąc związanym z PKWP i widząc ich dobrą pracę przez ponad dwie dekady, czuję się wyróżniony, mogąc napisać tę przedmowę do wydania „*Prześladowani i zapomniani 2017-2019?*”

Prześladowania religijne mogą przybierać różne formy. Mogą to być brutalne ataki przeprowadzone przez Daesh (ISIS) w Iraku i Syrii na chrześcijan i jazydów lub dyskryminacja, groźby, wymuszenia, porwania i przymusowa konwersja, odmowa praw, ograniczenie wolności.

W Islamskiej Republice Pakistanu, gdzie chrześcijaństwo stanowi mniejszość w dużej populacji liczącej ponad 200 milionów, przez lata stawialiśmy czoła wszystkim powyższym formom prześladowań. W trudnych czasach znaleźliśmy również siłę dzięki wsparciu otrzymanemu od PKWP.

Bez wątpienia konstytucja naszego kraju daje nam swobodę praktykowania naszej religii, istnieje wiele kościołów, a także szkół chrześcijańskich, szpitali i instytucji charytatywnych w Pakistanie, które służą wszystkim ludziom. Jednak chociaż Kościół, poprzez swoje liczne instytucje, odgrywa znaczącą rolę w rozwoju kraju, nadal istnieją głęboko zakorzenione uprzedzenia i negatywne postrzeganie niemuzułmanów w naszym społeczeństwie. Można je z łatwością wysunąć na pierwszy plan za sprawą radykałów lub imamów, gdy niewłaściwie wykorzystują głośniki meczetów, aby nawoływać do nienawiści. Tak stało się w 1997 r., gdy na podstawie fałszywej informacji o zbezczeszczeniu przez chrześcijanina Koranu, podburzony tłum zaatakował chrześcijańską wioskę Shantinagar (Peace-ville). Na szczęście wyznawcy Chrystusa uciekli, aby ratować swoje życie, podczas gdy tłum niszczył kościoły i domy.

W ostatnich latach nietolerancja w społeczeństwie narasta, wspierana przez rozwój grup bojowników

i ekstremistycznych grup islamskich, takich jak talibowie i inni członkowie Al-Kaidy i Daesh. W 2001 roku byliśmy świadkami tragicznych wydarzeń, kiedy dwóch młodych ekstremistów, uzbrojonych w broń automatyczną, wtargnęło do kościoła w Bahawalpur zabijając 15 wiernych i raniąc dziesiątki innych. To był pierwszy raz, kiedy doświadczyliśmy takiego ataku na kościół. Rząd i większość ludności potępiły tę brutalną napaść; głęboki smutek i współczucie okazywali nam także muzułmańscy bracia. Ale miały nastąpić inne takie ataki, nawet na meczety niektórych wspólnot muzułmańskich, które są uważane przez sunnitów za sekty. Najgorszy jak do tej pory był zamach samobójczy w czasie niedzielnego nabożeństwa, gdy ludzie opuszczali kościół Wszystkich Świętych w Peszawarze w 2013 roku. Zginęło niemal 150 osób, a prawie dwa razy tyle zostało rannych.

Od tego czasu miało miejsce prawie tuzin innych ataków - na szczęście z mniejszą liczbą ofiar - dzięki uzbrojonym policjantom skierowanym do ochrony przez nasz rząd. Władze zapewniają zbrojną ochronę policji, ilekroć poprosimy o nią na nabożeństwa lub spotkania parafialne. Fundamentalisci są grupą, której działania są trudne do przewidzenia, pozostawiając nas w stanie ciągłego napięcia, ponieważ mamy świadomość, że gdzieś kiedyś nastąpi kolejny atak - gdzie i kiedy możemy tylko zgadywać.

Tak, mamy swobodę, żeby wyznawać i praktykować naszą wiarę, ale musimy być gotowi stawić czoła gniewowi tych elementów w naszym kraju, które mają inne nastawienie. Słowa Jezusa skierowane do Jego uczniów przypominają nam, czego powinni się spodziewać Jego wyznawcy: „*Jeżeli Mnie prześladowali, to i was będą prześladować*” (J 15,20).

Łączymy nasze cierpienia z tymi, którzy cierpią bardziej niż my i znajdujemy inspirację w słowach Apostoła Pawła: „*Zewsząd znosimy cierpienia, lecz nie poddajemy się zwątpieniu, żyjemy w niedostatku, lecz nie rozpaczamy, znosimy prześladowania, lecz nie czujemy się osamotnieni, obalają nas na ziemię, lecz nie giniemy. Nosimy nieustannie w ciele naszym konanie Jezusa, aby życie Jezusa objawiło się w naszym ciele*” (2 Kor 4, 8-10).

+ Kardynał Joseph Coutts
Arcybiskup Karaczi

Zniszczona przez bombę katedra Maronitów na Starym Mieście w Aleppo w Syrii.

PRZEŚLADOWANI I ZAPOMNIANI?

Główne wnioski

Raport o prześladowanych chrześcijanach za wiarę 2017–2019

“Zrobili nam złe rzeczy. Pobili nas i zgwałcili... Najgorszy był fakt, że gwałcono nawet dziewczynki w wieku dziewięciu lat”¹

To są słowa Rity Habib, chrześcijańskiej kobiety z irackiej Równiny Niniwy.

Pani Habib opisała, jak ekstremiści Daesh (ISIS) porwali ją z Karakosz. Początkowo była przetrzymywana w pobliskim Mosulu, a następnie przeniesiona do Syrii. Tam była wielokrotnie kupowana i sprzedawana na rynku niewolników seksualnych Daesh.

Jej opis prześladowań (*patrz studium przypadku Rita Habib - „Więzień Daesh (ISIS) wraca do domu w Karakosz w Iraku” na str. 10*) jest jednym z wielu otrzymanych przez Pomoc Kościołowi w Potrzebie, katolickiej organizacji charytatywnej pomagającej chrześcijanom cierpiącym z powodu wyznawanej wiary. Jako stowarzyszenie udzielające pomocy doraźnej i duszpasterskiej w prawie 140 krajach na całym świecie, PKWP jest zaangażowane w monitorowanie i ocenę naruszeń praw człowieka wobec chrześcijan na całym świecie. „Prześladowani i zapomniani? Raport o chrześcijanach prześladowanych za wiarę w latach 2017–2019” podsumowuje wyniki trwających badań PKWP, analizując przypadki nienawiści i dyskryminacji.

To wydanie „Prześladowani i zapomniani?” z 2019 roku bada kluczowe wydarzenia w 12 krajach, które są przedmiotem szczególnej troski o chrześcijan cierpiących z powodu łamania praw człowieka. Raport, obejmujący 25 miesięcy od lipca 2017 r. do lipca 2019 r (włącznie), opiera się na relacjach, zebranych przez pracowników organizacji PKWP, którzy odwiedzili kraje uznane za miejsca prześladowania chrześcijan, takie jak

północna Nigeria, Pakistan, Syria oraz inne części świata, których nie można ujawnić ze względów bezpieczeństwa. Ten raport pokazuje, że krajach takich jak Egipt, Pakistan i w wielu innych miejscach najbardziej cierpią chrześcijańskie kobiety, które są porywane, zmuszane do konwersji, a także wykorzystywane seksualnie².

Pomimo rosnącego zasobu informacji na ten temat rozmiar kryzysu, który dotyka chrześcijan prześladowanych za wiarę, pozostaje mało znany i rozumiany. Chociaż badania statystyczne dały znaczny wgląd w kwestie prześladowań, niektóre przekazane dane okazały się nieużyteczne, ponieważ nie można było wykazać, że w tych wypadkach przemoc jest motywowana religijnie³. Badania konsekwentnie pokazują, że przemoc wobec chrześcijan coraz bardziej się nasila. W czerwcu 2018 roku Pew Research Center oświadczyło, że w 2016 roku chrześcijanie byli nękani w 144 krajach⁴. Według tych obliczeń chrześcijanie klasyfikowani są jako największa grupa wyznaniowa na świecie, jeśli chodzi o prześladowania, nieco wyprzedzająca islam^{5,6}. W styczniu 2019 r. Open Doors oszacowało na swojej World Watch List na 2018 r., że 73 kraje z 245 milionami chrześcijan „wykazywały ekstremalne, bardzo wysokie lub wysokie poziomy prześladowań”⁷. W 2017 r. lista obejmowała 58 krajów z 215 milionami chrześcijan⁸. Ta sama ankieta wykazała, że codziennie 11 chrześcijan ginie za wiarę w 50 krajach, gdzie sytuacja jest najgorsza⁹.

Ocena ta nie jest wyczerpująca, ponieważ ucisk ze strony państwa jest z natury zupełnie odmienny od pojedynczych aktów przemocy, a typy prześladowań nie są jednolite w żadnym konkretnym kraju.

BLISKI WSCHÓD

Najważniejsze z ustaleń raportu jest stwierdzenie, że **w głównych krajach Bliskiego Wschodu prześladowania chrześcijan**

1 Karzan Sulaivany, “Christian woman kidnapped by IS reunited with father after four years”, *Kurdistan* 24, 5th April 2018, <https://www.kurdistan24.net/en/news/987a77c3-56c3-44b7-a8f9-e6a8d63d0e00?> (all sites in main essay accessed 6th August 2019).
2 Helene Fisher and Elizabeth Miller, “Gender Persecution: World Watch List 2018 Analysis and Implications”, *Open Doors International*, March 2018, <https://www.worldwatchmonitor.org/wp-content/uploads/2018/03/Gendered-persecution-WWL-2018-analysis-and-implications.pdf>
3 Ruth Alexander, “Are there really 100,000 new Christian martyrs every year?”, *BBC News*, 12th November 2013, <https://www.bbc.co.uk/news/magazine-24864587>
4 Katayoun Kishi, “Key findings on the global rise in religious restrictions”, *Pew Research Center*, 21st June 2018, <http://www.pewresearch.org/fact-tank/2018/06/21/key-findings-on-the-global-rise-in-religious-restrictions/>

5 Ibid.
6 The same Pew Research Center survey showed in 2016 Muslims were harassed in 142 countries.
7 World Watch List Trends, *Open Doors*, <https://www.opendoors.org.za/christian-persecution/world-watch-list-2017-trends/>
8 Ibid.
9 Lindy Lowry, “11 Christians killed every day for their decision to follow Jesus”, *Open Doors*, 13th March 2019, <https://www.opendoorsusa.org/christian-persecution/stories/11-christians-killed-every-day-for-their-decision-to-follow-jesus/>
10 John Pontifex, *Give them this day their daily bread* (Report of fact-finding and project assessment trip to Syria), Aid to the Church in Need (UK), July 2019, <https://acnuk.org/wp-content/uploads/2019/07/386919-ACN-1907-6pp-Report-v6-FINAL-1.pdf>

STUDIUM PRZYPADKU

RITA HABIB

więzień Daesh (ISIS) wraca do domu w Karakosz w Iraku

KWIECIEŃ 2018

Rita Habib - jedna z chrześcijańskich kobiet uprowadzona z Karakosz, przez Daesh (ISIS) i zmuszona do niewolnictwa seksualnego - w końcu spotkała się z ojcem. Habib została uprowadzona z Karakosz - ostatniego chrześcijańskiego miasta w Iraku przez islamistów - do Mosulu, a kilka miesięcy później trafiła do Syrii. Opisała tragedię, jaka ją spotkała: „Zostałam zakupiona i sprzedana cztery razy. Bili nas i gwałcili... Najgorszy był fakt, że gwałcono nawet dziewczynki w wieku dziewięciu lat”. Uratowali ją członkowie Fundacji Shlama, którzy udając dżihadystów na aukcji niewolników Daesh, kupili ją za 20 000 USD. Dodała też: „Bardzo się cieszę, że po trzech latach ponownie spotkałam się z ojcem. To radosny moment, ponieważ jest jedyną rodziną, która mi została”. Tylko siedem kobiet uprowadzonych z Karakosz powróciło. Szacunkowa liczba osób uprowadzonych po upadku miasta wynosi od 45 do 100.

Źródła: Karzan Sulaivany, “Christian woman kidnapped by IS reunited with father after four years”, *Kurdistan 24*, 5th April 2018, <https://www.kurdistan24.net/en/news/987a77c3-56c3-44b7-a8f9-e6a8d63d0e00?>; Louise Callaghan, “Iraq’s Christians welcome home the women stolen by Isis”, *The Sunday Times*, 15th July 2018, <https://www.thetimes.co.uk/article/iraq-s-christians-welcome-home-the-women-stolen-by-isis-pbpbcn2n0?> (all sites accessed 25th July 2019).

Zdjęcie: Kurdistan 24

Rita Habib

Syryjska Cerkiew Prawosławna Świętych Sarkisa i Bachosa w Qaraqosh po tym, jak została zaatakowana przez Daesa (ISIS)

zmniejszyły się w latach 2017–2019 po okresie ludobójstwa. W omawianym okresie przemoc islamistyczna gwałtownie spadła w Iraku i Syrii - z pewnymi oznakami poprawy także w Egipcie. Wizyta przedstawicieli *Pomocy Kościołowi w Potrzebie* w celach badawczych do Syrii w lutym 2019 r. ujawniła, że w wielu częściach kraju prześladowania zostały zastąpione przez skrajne ubóstwo, które stało się obecnie głównym problemem, przed którym stoją chrześcijanie¹⁰. **Jest to zatem pierwsze wydanie publikacji „Prześladowanych i zapomnianych?” od 2011 r., w którym Syria nie pojawia się wśród krajów szczególnej troski dotyczącej tematu prześladowań.**

Głównym powodem dla którego spadła intensywność prześladowań chrześcijan w Syrii i Iraku jest klęska militarna Daesh (ISIS), ogłoszona w 2017 r.¹¹ Daesh nadal bierze odpowiedzialność za ataki, w tym wybuch bomby pod kościołem w Qamishli w lipcu 2019 r.², ale przemoc tego typu znacznie się zmniejszyła w porównaniu z okresem, o którym mówi poprzedni raport, kiedy Daesh kontrolowało znaczną część obu krajów¹³, (np. Mosul, drugie miasto Iraku)¹⁴. Przekonujące dowody ludobójstwa na chrześcijanach i mniejszościach uzyskano, po wyparciu ekstremistów¹⁵.

Okres objęty analizą wykazał, że **skutki ludobójstwa trwały jeszcze długo po ucieczce sprawców**. Wielki wpływ na sytuację w regionie miała migracja chrześcijan, jak również traumatyczne doświadczenia ludności, kryzys gospodarczy i zniszczenie miast. Raporty wykazały, że populacja chrześcijan w Iraku nadal spadała. **Przed rokiem 2003 liczba chrześcijan wynosiła 1,5 miliona¹⁶, a latem 2019 r. chrześcijan w Iraku było już tylko 150 000¹⁷, być może nawet poniżej 120 000¹⁸. Oznacza to, że w ciągu jednego pokolenia liczba ludności chrześcijańskiej w Iraku zmniejszyła się o ponad 90 procent.** W wielu częściach

kraju, mimo upływu kilku miesięcy od upadku Daesh, niewiele jest oznak powrotu chrześcijańskich uchodźców do Iraku; niestety chrześcijańskie rodziny nadal wyjeżdżają. W lipcu 2019 r. ojciec Amanuel Kloo, który powiedział PKWP, że jest obecnie jedynym kapłanem stale przebywającym w Mosulu, stwierdził, że dwa lata po usunięciu Daesh z miasta, mieszka tam co najwyżej 40 chrześcijan¹⁹. Na początku 2014 r., tuż przed tym jak ISIS przejął Mosul, mieszkało ich tam co najmniej 6 000²⁰, a w 2003 r. 35 000²¹. Oznacza to, że **w ciągu 16 lat populacja wyznawców Chrystusa zmniejszyła się o prawie 99% w mieście, w którym historia chrześcijaństwa sięga prawie 2000 lat²².** Przetrwanie chrześcijaństwa w Iraku stało się coraz bardziej zależne od wsparcia realizowanego przez *Pomoc Kościołowi w Potrzebie* i innych organizacji na terenie Erbilu i Doliny Niniwy, które pomagają chrześcijańskim uchodźcom wewnętrznym powrócić do swoich starożytnych miast po pokonaniu Daesh. Do czerwca 2019 r. 9130 rodzin chrześcijańskich wróciło do Niniwy, co stanowi 46 % populacji z 2014 r., zanim Daesh dokonało inwazji²³. Jednak nadal utrzymuje się zagrożenie²⁴ ze strony wrogiej chrześcijanom zbrojnej milicji Shabak Shi. W mieście Bartela, w którym wyznawcy Chrystusa stanowią większość i gdzie bezpieczeństwo ma być zapewnione przez - wspieraną przez szyitów - milicję, miejscowy proboszcz ks. Benham Benoka, wskazał na „ukryty bojkot” sklepów chrześcijańskich. Opisał, że w ostatnim czasie meczety szyickie zostały błyskawicznie zbudowane przed starożytnymi kościołami chrześcijańskimi i powiedział, że głośniki nadające modlitwy muzulmańskie strategicznie umieszczono w obszarach chrześcijańskich. Ojciec Benoka opisał ciągłą presję, by zmusić chrześcijan do opuszczenia terenów zamieszkiwanych przez nich od wieków²⁵. Starsi duchowni w Iraku coraz bardziej niepokoją się zagrożeniem dla przetrwania Kościoła na poziomie egzystencjalnym,

- 11 Alex Lockie, “ISIS has been militarily defeated in Iraq and Syria”, *Business Insider*, 22nd November 2017, <https://www.businessinsider.com.au/isis-military-defeat-iraq-syria-2017-11>
- 12 “Car bomb near church in Syria wounds several”, *Catholic Herald*, 15th July 2019, <https://catholicherald.co.uk/news/2019/07/15/car-bomb-near-church-in-syria-wounds-several/>
- 13 “Islamic State and the crisis in Iraq and Syria in maps”, *BBC News*, 28th March 2018, <https://www.bbc.com/news/world-middle-east-27838034>
- 14 The Government of Iraq declared victory over Daesh in Mosul on 9th July 2017. John Pontifex, “Mosul: Barely 40 Christians home”, *Aid to the Church in Need (UK) News*, 9th July 2019, <https://acnuk.org/news/mosul-barely-40-christians-home/>
- 15 Caroline Cox and Ewelina Ochab, “Helping Religious Minorities Persecuted by Daesh”, *Providence – A Journal of Christianity and American Foreign Policy*, 15th November 2017, <https://providencemag.com/2017/11/helping-religious-minorities-persecuted-daesh/>
- 16 Meeting with Archbishop Bashar Warda of Erbil, *Jeremy Hunt (Facebook page)*, 21st May 2019 <https://www.facebook.com/jeremyhunts/photos/a.1131369197010328/1275737619240151/?type=3&theater>
- 17 John Pontifex, “Iraq & UK: Save us from disappearing – Archbishop asks Foreign Secretary”, *Aid to the Church in Need (UK) News*, 22nd May 2019, <https://acnuk.org/news/iraq-uk-save-us-from-disappearing-archbishop-asks-foreign-secretary/>
- 18 Meeting with Archbishop Bashar Warda of Erbil, *Jeremy Hunt (Facebook page)*, 21st May 2019 <https://www.facebook.com/jeremyhunts/photos/a.1131369197010328/1275737619240151/?type=3&theater>
- 19 The Government of Iraq declared victory over Daesh in Mosul on 9th July 2017. John Pontifex, “Mosul: Barely 40 Christians home”, *Aid to the Church in Need (UK) News*, <https://acnuk.org/news/mosul-barely-40-christians-home/>
- 20 Zaid Sabah, “Mosul Archbishop Says Iraq Christians Flee From ISIL Militants”, *The Tundra Tabloids*, 30th June 2014, <http://tundratabloids.com/2014/06/30/christians-fleeing-from-mosul-and-its-vicinity-from-isis-jihadis/>
- 21 “Iraq: Christians fearful as Islamists take over the city”, *Independent Catholic News*, 11th June 2014, <https://www.indcatholicnews.com/news/24938>; John Pontifex, “Mosul: Barely 40 Christians home”, *Aid to the Church in Need (UK) News*, 9th July 2019, <https://acnuk.org/news/mosul-barely-40-christians-home/>

- 22 Catherine Sheehan, “Ministering in the shadow of ISIS was ‘the best time of my life’”, says Sydney-based archbishop of Mosul, *The Catholic Weekly* (Sydney), 13th March 2017, <https://www.catholicweekly.com.au/ministering-in-the-shadow-of-isis-was-the-best-time-of-my-life-says-sydney-based-archbishop-of-mosul/>
- 23 “Families returned to Nineveh Plains”, *Nineveh Reconstruction Committee*, 8th June 2019, <https://www.nrciraq.org/reconstruction-process/>
- 24 “After ISIS, Nineveh’s Christians now face new threat from Shabak Shiite militias”, *AsiaNews.it*, 14th February 2019, <http://asianews.it/news-en/After-ISIS-Nineveh-s-Christians-now-face-new-threat-from-Shabak-Shiite-militias-46250.html>
- 25 Tim Stanley, “In Iraq, Christians thought things would get better. They did. At first”, *Daily Telegraph*, 13th July 2019, pp. 14-15
- 26 Dale Gavlak, “Iraq’s Top Catholic Cleric Concerned About Future of Country’s Christians”, *Voice of America*, 16th July 2019, <https://www.voanews.com/middle-east/iraqs-top-catholic-cleric-concerned-about-future-countrys-christians>
- 27 Simon Caldwell, “Iraqi archbishop fears more persecution, says IS went underground”, *Crux*, 9th October 2018, <https://cruxnow.com/church-in-asia-oceania/2018/10/09/iraqi-archbishop-fears-more-persecution-says-is-went-underground/>
- 28 Ibid.
- 29 Louisa Loveluck and Mustafa Salim, “Hundreds of Islamic State militants are slipping back into Iraq. Their fight isn’t over”, *The Washington Post*, 21st July 2019, <https://www.msn.com/en-ca/news/world/hundreds-of-islamic-state-militants-are-slipping-back-into-iraq-their-fight-isnt-over/ar-AAEGIHq>
- 30 John Newton, “Christians ‘close to extinction’”, *Aid to the Church in Need (UK) News*, 6th August 2019, <https://acnuk.org/news/iraq-christians-close-to-extinction-2/>
- 31 Kent Hill, “Christian Persecution in the Midst of Chaos: The Cauldron of Iraq and Syria”, *Religious Freedom Institute*, 17th April 2017, <https://www.religiousfreedominstitute.org/cornerstone/2017/4/17/christian-persecution-in-the-midst-of-chaos-the-cauldron-of-iraq-and-syria>
- 32 “About 1 Million Christians Have Fled Syria Since 2011, Says Chaldean Catholic Bishop”, *Christianity Daily*, 22nd March 2016, <http://www.christianitydaily.com/articles/7821/20160322/1-million-christians-fled-syria-2011-chaldean-catholic-bishop.htm>
- 33 Pierre Macqueron, “Syria: The Bleeding Wound of Emigration”, *Aid to the Church (International)* – *Christians of Syria*, 11th April 2019, <https://www.christiansofsyria.org/syria-the-bleeding-wound-of-emigration/>

STUDIUM PRZYPADKU

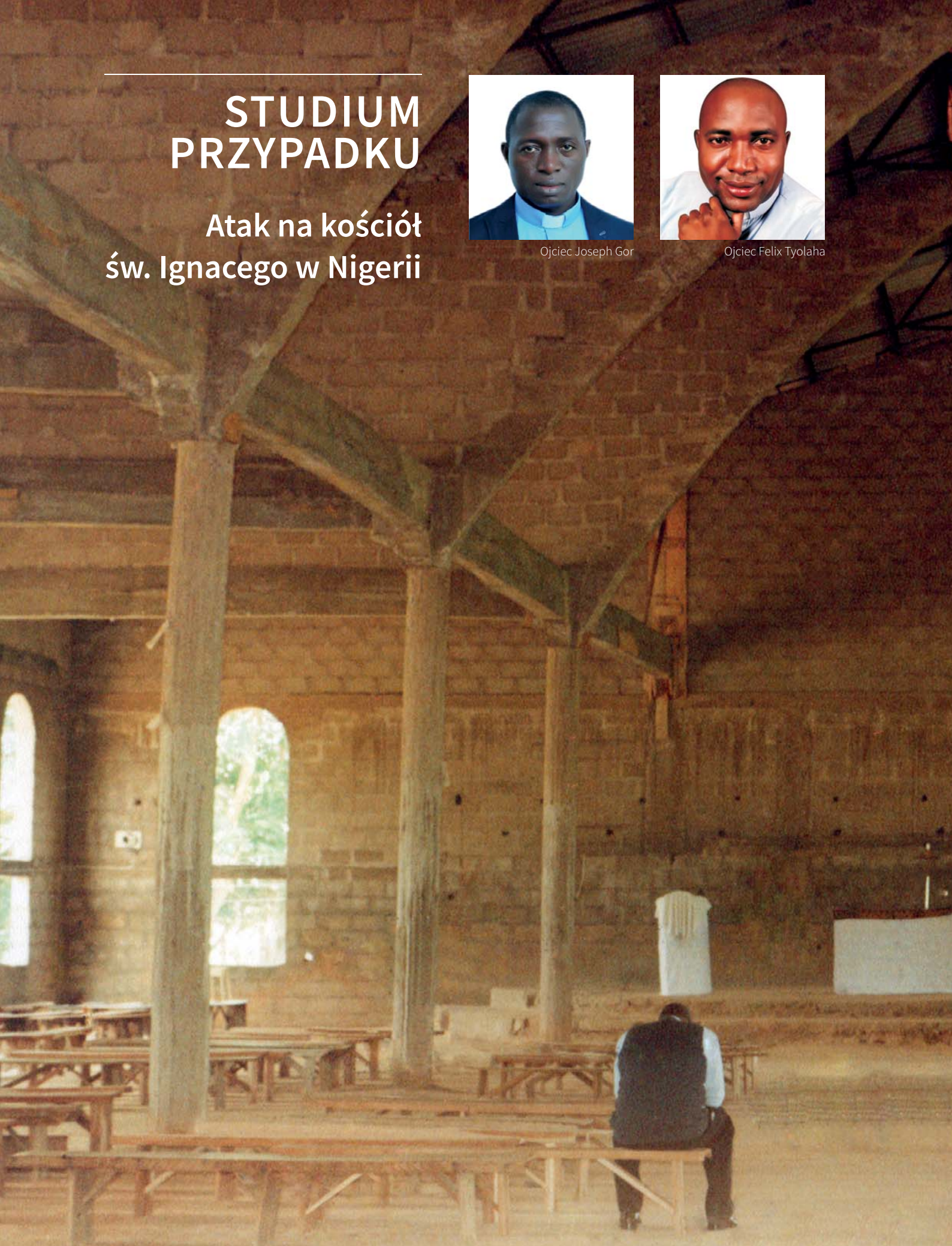
Atak na kościół św. Ignacego w Nigerii

Ojciec Joseph Gor

Ojciec Felix Tyolaha

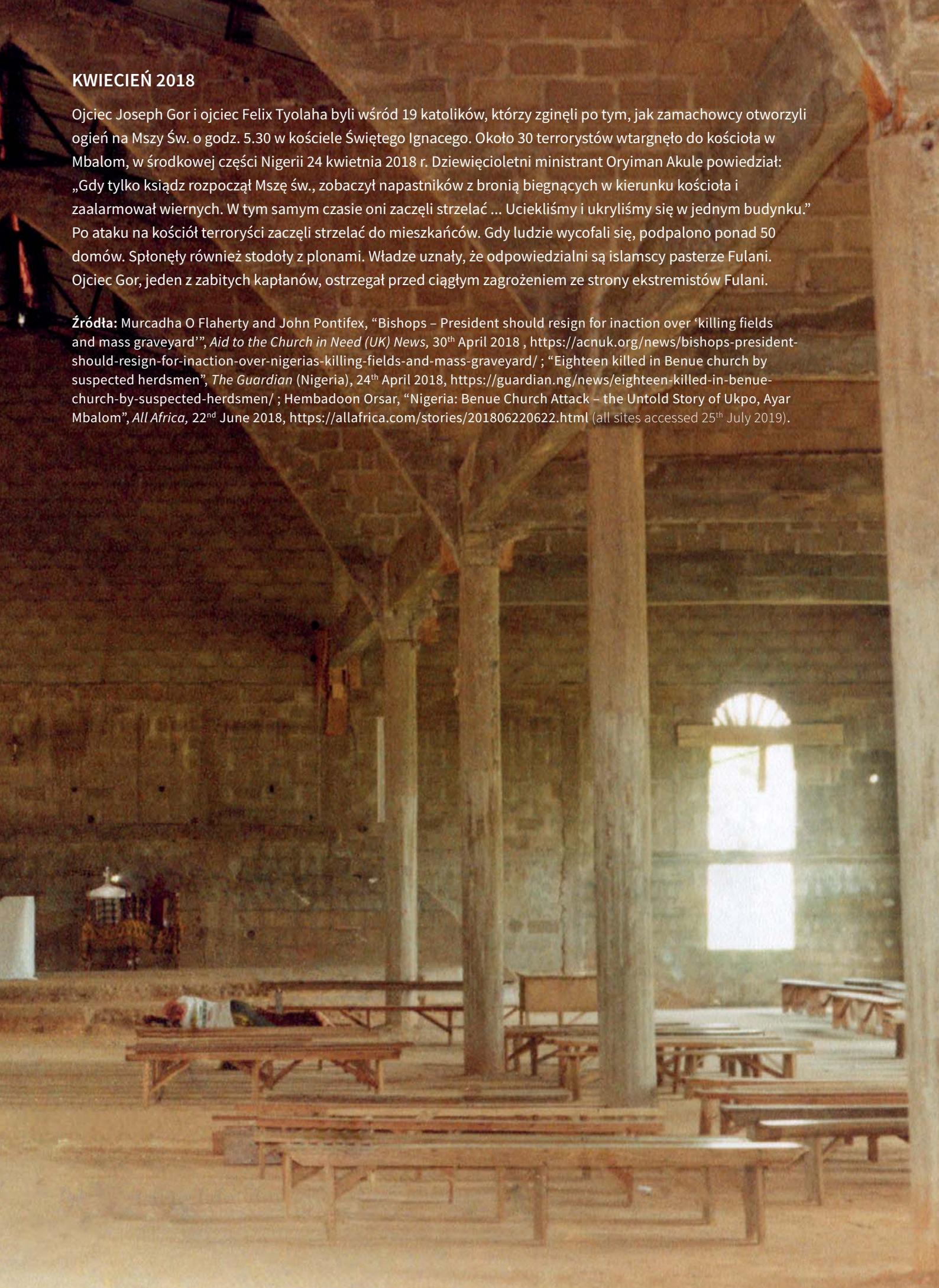

Chrześcijanin modlący się w kościele w Kadunie, w środkowej Nigerii.

KWIECIEŃ 2018

Ojciec Joseph Gor i ojciec Felix Tyolaha byli wśród 19 katolików, którzy zginęli po tym, jak zamachowcy otworzyli ogień na Mszy Św. o godz. 5.30 w kościele Świętego Ignacego. Około 30 terrorystów wtargnęło do kościoła w Mbalom, w środkowej części Nigerii 24 kwietnia 2018 r. Dziewięcioletni ministrant Oryiman Akule powiedział: „Gdy tylko ksiądz rozpoczął Mszę św., zobaczył napastników z bronią biegnących w kierunku kościoła i zaalarmował wiernych. W tym samym czasie oni zaczęli strzelać ... Uciekliśmy i ukryliśmy się w jednym budynku.” Po ataku na kościół terroryści zaczęli strzelać do mieszkańców. Gdy ludzie wycofali się, podpalono ponad 50 domów. Spłonęły również stodoły z plonami. Władze uznały, że odpowiedzialni są islamscy pasterze Fulani. Ojciec Gor, jeden z zabitych kapłanów, ostrzegał przed ciągłym zagrożeniem ze strony ekstremistów Fulani.

Źródła: Murcadha O Flaherty and John Pontifex, “Bishops – President should resign for inaction over ‘killing fields and mass graveyard’”, *Aid to the Church in Need (UK) News*, 30th April 2018, <https://acnuk.org/news/bishops-president-should-resign-for-inaction-over-nigerias-killing-fields-and-mass-graveyard/> ; “Eighteen killed in Benue church by suspected herdsmen”, *The Guardian* (Nigeria), 24th April 2018, <https://guardian.ng/news/eighteen-killed-in-benue-church-by-suspected-herdsmen/> ; Hembadoon Orsar, “Nigeria: Benue Church Attack – the Untold Story of Ukpo, Ayar Mbalom”, *All Africa*, 22nd June 2018, <https://allafrica.com/stories/201806220622.html> (all sites accessed 25th July 2019).

Krzyż w spalonych ruinach koptyjskiej katedry św. Jerzego, Luksor, Egipt.

szczególnie w przypadku „kolejnej fali represji ISIS”²⁶, w związku z doniesieniami o bojownikach Daesh²⁷, którzy „zeszli do podziemia”²⁸ i przedostają się przez granicę do Iraku²⁹. W wywiadzie dla PKWP, abp chaldejski Bashar Warda z Erbilu, powiedział: „z każdym kolejnym szacowaniem liczba chrześcijan spada i dziś jesteśmy prawie na wymarciu”³⁰. **Gdyby nastąpił kolejny atak Daesh na wiernych, mogłoby to doprowadzić do całkowitego zniknięcia Kościoła. Jeśli jednak bezpieczeństwo zostanie zagwarantowane, wszystko wskazuje na to, że chrześcijaństwo może przetrwać na Równinie Niniwy i Erbilu.**

W Syrii w połowie 2017 r. liczbę chrześcijan oszacowano na mniej niż 500 000³¹ – w parowaniu z 1,5 miliona przed rozpoczęciem konfliktu w 2011 r.³² W Aleppo na początku wojny domowej społeczność chrześcijańska liczyła 180 000³³ i dlatego była jedną z największych wspólnot chrześcijańskich nie tylko w Syrii, ale w całym regionie. Arcybiskup maronicki Joseph Tobji z Aleppo powiedział PKWP, że po siedmiu latach wojny, liczba chrześcijan w mieście i dzielnicy spadła do 32 000³⁴. Analizy prowadzone przez organizacje międzynarodowe takie jak *Pomocy Kościołowi w Potrzebie* potwierdziły, że **do lipca 2019 r. liczba chrześcijan w Aleppo zmalała do 29 000, spadek o 3 000 w ciągu ostatniego roku. Oznacza to, że populacja chrześcijan w Aleppo, niegdyś jednym z najważniejszych ośrodków Kościoła na całym Bliskim Wschodzie, zmniejszyła się o ponad 80 procent w ciągu zaledwie ośmiu lat. Widać jedynie dalszy spadek liczby wiernych.** Arcybiskup Tobji powiedział, że 40 procent chrześcijan pozostałych w jego diecezji to osoby starsze,³⁵ potrzebujące specjalistycznej opieki medycznej. Wizyty PKWP w Syrii ujawniły, że młodzi mężczyźni chcą wyjeżdżać z kraju, by ustrzec się przed służbą wojskową³⁶. Abp Tobji opisał trwającą emigrację chrześcijan jako „naszą krwawiącą ranę”³⁷ mówiąc, że ludzie chcą uciec przed pogłębiającym się kryzysem humanitarnym w Syrii. Spotkania przedstawicieli PKWP z mieszkańcami Syrii pokazały, że niektórzy chrześcijanie są zdeterminowani, aby pozostać w kraju i powrócić do takich miast jak Homs³⁸. Jednocześnie należy zauważyć, że **wygrana walka z Daesh nie powstrzymała migracji miejscowej ludności z Syrii.** Wywiady PKWP z chrześcijańskimi uchodźcami w sąsiednim Libanie i Jordanii pokazują, że wierni mają niewielką chęć powrotu³⁹. Raporty PKWP podkreślają rosnącą marginalizację chrześcijan w społeczeństwie, wraz z rosnącą dyskryminacją w miejscu pracy i przestrzeni publicznej.

34 Ibid.

35 Ibid.

36 Dennis Peters, “Christians in Syria divided on returning”, *Aid to the Church in Need (International) – Christians of Syria*, 9th March 2019, <https://www.christiansofsyria.org/christians-in-syria-divided-on-returning/>

37 Pierre Macqueron, “Syria: The Bleeding Wound of Emigration”, *Aid to the Church in Need (International) – Christians of Syria*, 11th April 2019, <https://www.christiansofsyria.org/syria-the-bleeding-wound-of-emigration/>

38 John Pontifex, “Give them this day their daily bread (Report of fact-finding and project assessment trip to Syria) Aid to the Church in Need (UK), July 2019, <https://acnuk.org/wp-content/uploads/2019/07/386919-ACN-1907-6pp-Report-v6-FINAL-1.pdf>

39 John Pontifex, fact-finding visits to Syria 2017-19.

40 “Syria says “progress” towards talks on post-war constitution”, *MENAFN*, 11th July 2019, <https://menafn.com/1098750089/Syria-says-progress-towards-talks-on-postwar-constitution?src=Rss>

Syria ma co najmniej dwa razy więcej chrześcijan niż Irak. Należy jednak zauważyć, że chrześcijanie w Syrii mają większe wpływy ze względu na to, że ma zostać opracowana nowa, powojenna konstytucja tego kraju⁴⁰.

Dla porównania: licząca 10 milionów wspólnota chrześcijańska w Egipcie, okazała się lepiej przystosowana do przetrwania przemocy dżihadystów. W przeciwieństwie do Iraku i Syrii w okresie sprawozdawczym miały miejsce liczne brutalne ataki dżihadystów na Koptów. W listopadzie 2018 r. siedem osób zginęło, a 19 zostało rannych, gdy islamisci urządzili zasadzkę na trzy autobusy przewożące chrześcijańskich pielgrzymów⁴¹. Jednak nasilenie ataków na chrześcijan gwałtownie spadło w latach 2018–2019 w porównaniu do poprzednich, gdy miały miejsce takie ataki, jak w Niedzielę Palmową z kwietnia 2017 r. ataki na katedrę św. Marka, kościół Alexandra i Mar Girgis, Tanta⁴². W oświadczeniu do tego raportu, koptyjski ortodoksyjny arcybiskup Angaelos z Londynu stwierdził: „[W Egipcie] na szczęście nie widzieliśmy masowych bombardowań lub strzelanin, które miały miejsce wcześniej ale nadal, jednak na mniejszą skalę, równie brutalnie doświadczamy ataków na wioski i izolowane obszary”⁴³. Prezydent Al-Sisi obiecał działanie mające na celu rozprawienie się z bojownikami islamskimi opisującymi Koptów jako „ulubioną ofiarę”⁴⁴, później oświadczył że „w 2018 r. odnotowano najmniejszą liczbę ataków terrorystycznych w porównaniu do ostatnich pięciu lat”⁴⁵. W listopadzie 2018 r. pojawiły się doniesienia, że państwo wydało zgodę na budowę około 340 kościołów, „powolny, ale znaczący krok”⁴⁶, z kolejnymi 3 740 kościołami wciąż czekającymi na rejestrację. Arcybiskup Angaelos przeciwstawił „pozytywną pracę” państwa w walce z przemocą i dyskryminacją chrześcijan na obszarach miejskich z wiejskimi częściami Egiptu, gdzie ataki tłumu na chrześcijan wciąż są „regularnym zjawiskiem”. Dodał: „Zdarzało się, że lokalna policja w niektórych wioskach niewystarczająco reaguje na zaistniałe sytuacje i czasami zadaje się współdziałać z oprawcami, poprzez przyglądanie się zajściom i pozwalanie na przemoc”⁴⁷.

Patrząc na region Bliskiego Wschodu jako całość, chociaż skala przemocy wobec chrześcijan znacznie się zmniejszyła, dowody wskazują, że wycofujący się islamisci z Daesh pozostawili po sobie "dziedzictwo wrogości" wobec chrześcijan wśród części lokalnej społeczności. Przywódcy kościoła opisali, w jaki sposób bojownicy rozpalili mentalność kalifatu, która określa chrześcijan jako

niechcianych obcych, pomimo faktu, iż ich obecność w regionie sięga czasów przed nadejściem islamu. Opisuując trwającą islamską przemoc w Egipcie, koptyjski arcybiskup Angaelos z Londynu powiedział: „Ciągłe ataki zostały zainspirowane modelem kalifatu, który był obecny w całym regionie”⁴⁸. Natomiast Chaldejski patriarcha katolicki Louis Raphael I Sako z Bagdadu, przywódca największej chrześcijańskiej społeczności w Iraku powiedział: „Ideologia ISIS jest silna nawet wśród prostych ludzi, z powodu nawoływań w meczetach. . . Fundamentalizm jest dziś największym wyzwaniem”⁴⁹. Zwłaszcza w odniesieniu do Iraku nie jest przesadą stwierdzenie, że **Daesh mógł przegrać bitwę o dominację wojskową na Bliskim Wschodzie, ale w niektórych częściach regionu są na dobrej drodze do zwycięstwa nad „czcicielami krzyża”**⁵⁰.

AFRYKA

W całej Afryce przemoc wobec chrześcijan ze strony dżihadystów pozostaje na krytycznym poziomie. W lipcu 2019 r. w Burkina Faso, biskup Laurent Birfuoré Dabiré z Dori powiedział, że islamisci zabili czterech chrześcijan i zagrozili, że zamordują także innych, jeśli ci odmówią nawrócenia na islam⁵¹. W Nigrze w czerwcu 2019 r. biskup Ambroise Ouédraogo z Maradi, powiedział PKWP, że islamistyczne ataki fundamentalistów na chrześcijan zdarzają się „raz po raz”⁵², a siostra Catherine Kingbo z tej samej diecezji wskazała, że zagrożenie to zmieniło kraj nie do poznania w ciągu ostatnich 15 lat. Dodała: „Zło ataków islamistycznych się rozprzestrzeniło”⁵³. **Przemoc i zastraszanie pokazały prawdziwe motywy działań ekstremistów, którzy - czerpiąc ze znacznych środków płynących spoza kontynentu – chcą siłą zmusić chrześcijan do konwersji.** Na Madagaskarze, kraju z przeważającą liczbą chrześcijan, kardynał Désiré Tzarahazana z Toamasiny ostrzegł w czerwcu 2018 r., że radykalni islamisci „kupuja ludzi” i wskazał na plany budowy 2600 meczetów w tym kraju⁵⁴.

W Nigerii, na północy i w regionie centralnym dżihadyści kontynuowali działania terrorystyczne przeciwko chrześcijanom i muzułmanom. **Nigeria to kraj, w którym ginie najwięcej chrześcijan. W 2018 r. zginęło 3731 osób**⁵⁵. Biskup diecezji Makurdi z centralnej części kraju Wilfred Anagbe powiedział PKWP, że „istnieje wyraźny program islamizacji wszystkich obszarów, gdzie obecnie przeważają chrześcijanie”⁵⁶. Pewnego kwietniowego poranka 2018 r. około 30 uzbrojonych bandytów wtargnęło do kościoła, na początku

41 “Egypt attack: Gunmen kill seven Coptic Christians in bus ambush”, *The Guardian*, 3rd November 2018, <https://www.theguardian.com/world/2018/nov/03/egypt-attack-gunmen-kill-coptic-christians-bus-ambush>

42 Ruth Michaelson, “Egypt: Isis claims responsibility for Coptic church bombings”, *The Guardian*, 9th April 2017, <https://www.theguardian.com/world/2017/apr/09/egypt-coptic-church-bombing-death-toll-rises-tanta-cairo>

43 Coptic Orthodox Archbishop Angaelos of London, statement, 17th July 2019.

44 Aletha Adu, “‘Our favourite prey’ Christian father & son ‘brutally burnt alive & shot’ by ISIS jihadists”, *Express*, 23rd February 2017, <https://www.express.co.uk/news/world/770972/Coptic-Christian-father-son-burnt-alive-shot-ISIS-jihadi-Egypt-al-Masri-terror-massacre>

45 “Egypt: Terrorist attacks drastically declined in 2018”, *MEMO: Middle East Monitor*, 1st January 2019, <https://www.middleeastmonitor.com/20190101-egypt-terrorist-attacks-dramatically-declined-in-2018/>

46 “World Watch List Report 2019”, Open Doors, p. 22.

47 Coptic Orthodox Archbishop Angaelos of London, statement, 17th July 2019.

48 Ibid.

49 Dale Gavlak, “Iraq’s Top Catholic Cleric Concerned About Future of Country’s Christians”, *Voice of America*, 16th July 2019, <https://www.voanews.com/middle-east/iraqs-top-catholic-cleric-concerned-about-future-countrys-christians>

50 “Ethiopian Christians killed by Daesh”, *CSW*, 20th April 2015, <https://www.csw.org.uk/2015/04/20/news/2564/vacancies.htm>

51 Marta Petrosillo and John Newton, “Burkina Faso: Stop support for jihadists – says bishop”, *Aid to the Church in Need (UK) News*, 5th July 2019, <https://acnuk.org/news/burkina-faso-stop-support-for-jihadists-says-bishop/>

52 “They may have guns, but we have Jesus!”, *Aid to the Church in Need (International) News*, 3rd July 2019, <https://acninternational.org/news/niger-they-may-have-guns-but-we-have-jesus/>

Katedra Matki Bożej z Góry Karmel po wybuchu bomby.

STUDIUM PRZYPADKU

Zamachy bombowe w katedrze Matki Bożej z Góry Karmel w Jolo, Filipiny

STYCZEŃ 2019

Dwie bomby wybuchły podczas niedzielnej Mszy św. 27 stycznia, w katedrze Matki Bożej z Góry Karmel w Jolo, na południu Filipin. Dwadzieścia osób uczestniczących w Eucharystii zginęło, a kilkadziesiąt zostało rannych. Ojciec Romeo Saniel, administrator apostolski Jolo, powiedział *Pomocy Kościołowi w Potrzebie*: „Żadne słowa nie mogą opisać smutku i bólu, jaki odczuwamy w tych dniach... Większość zmarłych była naszymi parafianami, regularnie uczęszczającymi na Mszę o 8-ej rano.” Wg źródeł kościelnych, pierwszy wybuch miał miejsce o 8.45 czasu lokalnego. Gdy przybyło wojsko, na parking, na który wierni uciekli po pierwszej eksplozji miał miejsce drugi wybuch. Daesh (ISIS) przyznało się do odpowiedzialności za atak, który nastąpił po tydzień od referendum w sprawie większej autonomii regionu Mindanao, w którym dominują muzułmanie.

Źródła: John Newton, “Filipino Church calls for prayer and solidarity following bomb attack”, *Aid to the Church in Need (UK) News*, 28th January 2019, <https://acnuk.org/news/filipino-church-calls-for-prayer-and-solidarity-following-bomb-attack/> (accessed 26th June 2019).

Mszy św. i zamordowało 19 osób, w tym dwóch księży (*patrz studium przypadku „Atak na kościół św. Ignacego w Nigerii” na s. 12*). Wszystkie dostępne dowody wskazywały na to, że **za atakiem stoją islamisci z pasterskiego plemienia Fulani, obalając twierdzenia, jakoby religia odgrywała niewielką lub żadną rolę w stosowaniu przez nich przemocy**. Tymczasem w innych miejscach w północnej Nigerii Boko Haram nadal atakowało chrześcijan, muzułmanów i wyznawców innych religii. Bojówki te zdają się być odporne na rządową kontrofensywę.

W Republice Środkowoafrykańskiej, gdzie celami zamachów są różne grupy religijne⁵⁷, ataki na chrześcijan były przeprowadzane w kontekście poważnego konfliktu wewnętrznego, z oskarżeniami o przemoc i prowokacje zarówno wobec chrześcijan, jak i muzułmanów. Co najmniej 112 cywilów, w tym dwóch księży i pastor, zostało zamordowanych w listopadzie 2018 r. w katolickim obozie dla przesiedleńców w Alindao⁵⁸.

W innych częściach Afryki zagrożenie dla chrześcijan pojawia się ze strony administracji państwowej. W Sudanie reżim z wielokrotnie moc prześladowań w latach 2017–2019, burząc kościół w Chartumie⁵⁹, dopuszczając do ciężkiego pobicia konwertytów z islamu w Południowym Darfurze i atakując 70 kościołów w górach Nubijskich^{60, 61}. **Nadzieje, że obalenie prezydenta Omara al-Bashir w kwietniu 2019 r. oznaczająby koniec reżimu odpowiedzialnego za niespotykane represje przeciwko chrześcijanom, zgasty już w następnym miesiącu, gdy Tymczasowa Rada Wojskowa ponownie potwierdziła swoje zobowiązanie do egzekwowania prawa szariatu**. W Maroku również odnotowano zwiększone rządowe ograniczenia dla chrześcijan⁶². Przemawiając w telewizji krajowej 19 czerwca 2018 r. minister sprawiedliwości Mohamed Aujjar zaprzeczył istnieniu⁶³ obywateli chrześcijańskich w tym kraju, mimo że ich liczba wynosi 25 000⁶⁴. **W Erytrei, państwo w sposób nagły i bezwzględny skierowało swój gniew przeciwko Kościołowi**. W czerwcu 2019 r. źródła zbliżone do PKWP podały, że w ciągu tygodnia

rząd skonfiskował i zamknął wszystkie katolickie szpitale, ośrodki zdrowia i kliniki, mające pod opieką co najmniej 170 000 osób rocznie⁶⁵.

AZJA POŁUDNIOWA I WSCHODNIA

Sytuacja chrześcijan najbardziej zaostrzyła się w Azji Południowej i Wschodniej: jest to obecnie najbardziej niebezpieczne miejsce na świecie, jeśli chodzi o prześladowania, nawet wobec Bliskiego Wschodu.

Na długo przed analizowanym okresem Korea Północna stanowiła najtrudniejszy kraj dla wolnego wyznawania wiary w Jezusa Chrystusa. „Chrześcijananie są z urzędu więzieni w obozach pracy”⁶⁶, przy nasileniu doniesień o torturach fizycznych i psychicznych. Sytuacja nadal była tak zła, że nie mogła w zasadzie się pogorszyć. Obecnie szacuje się liczbę chrześcijan w obozach nawet na 70 000 osób⁶⁷.

Dwa najpoważniejsze ataki na chrześcijan przeprowadzone przez bojówki islamskie w ostatnich dwóch latach miały miejsce w Azji Południowej i Wschodniej. Podczas niedzielnej Mszy św. 27 stycznia 2019 r. w katolickiej katedrze Matki Bożej z Góry Karmel w Jolo na Filipinach wybuchły dwie bomby, zabijając 20 osób, a ponad 100 raniąc⁶⁸. (*patrz studium przypadku „Bombardowanie katedry Matki Bożej z Góry Karmel”, Filipiny” na s. 16*). W ataku była zamieszana grupa islamistyczna Abu Sayaf⁶⁹, która złożyła przysięgę wierności Daesh (ISIS)⁷⁰. Daesh odpowiada również za ataki na Sri Lance⁷¹ 21 kwietnia 2019 r., w których zginęło 258 osób⁷², a ponad 500 zostało rannych, na trzy kościoły pełne wiernych obchodzących uroczystość Zmartwychwstania Pańskiego. Skoordynowane zamachy w Negombo, Batticaloa i stolicy Colombo, były zdecydowanie najtragiczniejszymi atakami na chrześcijan w omawianym okresie, pod względem liczby rannych i zabitych. Kardynał Malcolm Ranjith, arcybiskup Kolombo na Sri Lance, skrytykował rząd za zaniechanie walki z islamistycznymi bojówkami i brak działań w celu ochrony chrześcijan. Powiedział PKWP, że „znaleziono pięć obozów

53 Ibid.

54 Murcacha O Flaherty and Amélie de la Hougue, “New Cardinal highlights threat of ‘extremist Islam’ from abroad”, *Aid to the Church in Need (UK) News*, 15th June 2018, <https://acnuk.org/news/madagascar-new-cardinal-highlights-threat-of-extremist-islam-from-abroad/>

55 Open Doors World Watch List 2019, p. 4.

56 John Pontifex, John Newton and Murcacha O Flaherty, *Nigeria – A New Emergency*, Aid to the Church in Need, June 2018, <https://acnuk.org/wp-content/uploads/2017/02/Nigeria-A-New-Emergency.pdf>

57 “Central African Republic”, *United States Commission on International Religious Freedom Report 2018*, p. 30, <https://www.uscifr.gov/sites/default/files/2019USCIRFAnnualReport.pdf>

58 Ibid.; “Central African Republic: ‘Everything was in flames’: The attack on a displaced persons camp in Alindao”, *Amnesty International*, 14th December 2018, <https://www.amnesty.org/en/documents/afr19/9573/2018/en/>

59 “Sudanese authorities demolish Evangelical church in Khartoum suburb”, *Sudan Tribune*, 14th February 2018, <http://www.sudantribune.com/spip.php?article64728>

60 “Sudan arrests, tortures Christians in Darfur over apostasy charges”, *Sudan Tribune*, 31st October 2018, <http://sudantribune.com/spip.php?article66526>

61 “Report Claims Over 70 Churches in Nuba Region Destroyed or Burned Over Past Year”, *International Christian Concern*, 15th March 2019, <https://www.persecution.org/2019/03/15/report-claims-70-churches-nuba-region-destroyed-burned-past-year/> (accessed 18th June 2019).

62 Open Doors World Watch List 2019, p. 4.

63 US Department of State, *International Religious Freedom Report 2018*, 21st June 2019, Morocco country report, <https://www.state.gov/reports/2018-report-on-international-religious-freedom/morocco/>

64 Ibid, quoting the 2017-18 Moroccan Association of Human Rights Report.

65 John Pontifex, “Eritrea: Sick forced from their beds as 21 hospitals and clinics forced to shut”, *Aid to the Church in Need (UK) News*, 20th June 2019, <https://acnuk.org/news/eritrea-sick-forced-from-beds-as-21-hospitals-and-clinics-forced-to-shut/>

66 Kimberly Winston, “North Korea is worst place for Christian persecution, group says”, *Crux*, 13th January 2018, <https://cruxnow.com/global-church/2018/01/13/north-korea-worst-place-christian-persecution-group-says/>

67 Yaron Steinbuch, “Kim Jong Un bans Christmas, makes North Korea worship grandma”, *New York Post*, 25th December 2016, <https://nypost.com/2016/12/25/kim-jong-un-bans-christmas-makes-north-korea-worship-grandma/>

68 Francis Wakefield, “AFP releases names of casualties of Jolo blast”, *Manila Bulletin*, 29th January 2019, <https://news.mb.com.ph/2019/01/29/afp-releases-names-of-casualties-of-jolo-blast/>

69 “Five Abu Sayyaf members surrender over Philippine church bombing”, *Reuters*, 4th February 2019, <https://www.reuters.com/article/us-philippines-security-idUSKCN1PT06Z>

70 “ISIS claims responsibility for deadly bombings at church in the Philippines”, *CBS News*, 28th January 2019, <https://www.cbsnews.com/news/jolo-cathedral-bombings-philippines-2019-01-27/>

Córka Asi Bibi, Eisham Ashiq,
podczas wizyty w Wielkiej Brytanii.

STUDIUM PRZYPADKU

Asia Bibi

**Pierwsza kobieta
skazana na śmierć
za bluźnierstwo
w Pakistanie
zostaje uwolniona**

Asia Bibi

MAJ 2019

Po długiej walce o sprawiedliwość Asia Bibi opuściła swój rodzinny Pakistan, aby udać się do Kanady, aby ponownie połączyć się z rodziną. Aresztowana pod zarzutem bluźnierstwa w 2009 r., została uznana za winną w listopadzie 2010 r., stając się pierwszą kobietą skazaną na karę śmierci przez powieszenie za to przestępstwo. Nieustannie zapewniała o swojej niewinności, jednak decyzja o jej losie była ciągle opóźniana. Jej apelacja została odroczone pięciokrotnie, aż Sąd Najwyższy w Lahore utrzymał w mocy wyrok śmierci w październiku 2014 r. Na szczęście cztery lata później Sąd Najwyższy Pakistanu unieważnił wyrok skazujący. Jej córka - Eisham Ashiq - powiedziała PKWP: „To jest najwspanialszy moment. Jestem wdzięczna Bogu za wysłuchanie naszych modlitw”. Ale nawet wtedy jej koszmar się nie skończył, ponieważ masowe protesty skłoniły rząd do próby wpływu na odroczenie uwolnienia Asi. Sąd Najwyższy odrzucił wszystkie w styczniu 2019 r. Mówiąc o jej ostatecznym zwolnieniu, ks. Emmanuel Yousaf, dyrektor krajowy Katolickiej Komisji ds. Sprawiedliwości i Pokoju w Pakistanie, powiedział PKWP: „Po prawie 10 latach to jest dzień, na który wszyscy czekaliśmy, kiedy rodzina może się w końcu ponownie połączyć”.

Sources: John Pontifex, “Asia Bibi flies to freedom”, *Aid to the Church in Need (UK) News*, 8th May 2019, <https://acnuk.org/news/pakistan-asia-bibi-flies-to-freedom/> ; John Pontifex and John Newton, “Asia Bibi’s family thanks God for her acquittal”, *Aid to the Church in Need (UK) News*, 31st October 2019, <https://acnuk.org/news/asia-bibis-family-thanks-god-for-her-acquittal/> (accessed 26th June 2019).

Misja Karmelitów w Bozoum w Republice Środkowoafrykańskiej przyjęła 4500 osób wewnętrznie przesiedlonych po tym, jak bojownicy zniszczyli ich domy.

szkoleniowych dla dżihadystów⁷³. Atak zasygnalizował, mimo iż islamiści przestawili strategię zyskiwania terytorium na wojnę partyzancką, atakowanie chrześcijan nadal było ich głównym celem.

Oprócz przemocy islamistycznej, rosnący nacjonalistyczny populizm i autorytaryzm państwa pojawiły się jako główne czynniki determinujące prześladowania chrześcijan w Azji Południowej i Wschodniej. W Pakistanie zagrożenie dla chrześcijan i innych mniejszości rośnie zarówno ze strony organów państwowych, jak i pozapaństwowych. Wiele tych podmiotów było pod wpływem ideologii talibów z sąsiedniego Afganistanu. Raport „Human Rights Monitor 2018” - publikacja biskupów katolickich w Pakistanie, opisuje „alarmujący wzrost liczby przypadków przemocy wobec chrześcijan oraz dyskryminujących ich postawę policji i administracji”⁷⁴. Ogromnym przełomem stało się uniewinnienie w październiku 2018 r. przez Sąd Najwyższy Pakistanu Asi Bibi, chrześcijanki, która oczekiwała na wyrok w celi śmierci za rzekome bluźnierstwo (*patrz studium przypadku „Asia Bibi - pierwsza kobieta skazana na śmierć za bluźnierstwo w Pakistanie jest wolna” na s. 18*). Mimo szczęśliwego zakończenia tej sprawy trzeba przyznać, że w ogólnym zarysie rząd ponosi porażki w walce z rosnącym klimatem nietolerancji w stosunku do mniejszości, co spowodowało, że Departament Stanu USA uznał Pakistan za „kraj szczególnej troski” w listopadzie 2018 r.⁷⁵ Stało się tak w związku z nasilającym się klimatem nietolerancji wobec mniejszości religijnych, zwłaszcza po zamachu w grudniu 2017 r. na kościół w Quettie, w którym 9 osób zginęło, a ponad 50 zostało rannych⁷⁶.

W Indiach główne źródło zagrożeń dla chrześcijaństwa stanowi nacjonalizm Hindutva. Między początkiem 2017 r. a końcem marca 2019 r. zgłoszono ponad 1000 ataków na chrześcijan⁷⁷. W 2018 r. zamknięto ponad 100 kościołów, jako odpowiedź na ekstremistyczne ataki lub po interwencji władz⁷⁸. Bojownicy, których dodatkowo motywują doniesienia, że liczba ludności hinduskiej w tym kraju miała spaść poniżej 80%⁷⁹, nasiliło

-
- 71 Lizzie Deardo, “Sri Lanka bombings: ISIS claims responsibility for deadly church and hotel attacks on Easter Sunday”, *Catholic News Agency*, 23rd April 2019, <https://www.independent.co.uk/news/world/asia/sri-lanka-bombings-isis-terror-church-attack-easter-islamic-state-a8882231.html>
- 72 “US official wounded in Easter Sunday bomb attacks in Sri Lanka succumbs to injuries”, *ColomboPage*, 8th May 2019, http://www.colombopage.com/archive_19A/May08_1557326496CH.php
- 73 Marta Petrosillo, “Rapporto Annuale 2018 di Aiuto all Chiesa che Soffre oltre 111 milioni di Euro a sostegno della chiesa di tutto il mondo”, *Aid to the Church in Need (Italy)*, 14th June 2019, <https://acs-italia.org/acs-notizie-dal-mondo/rapporto-annuale-2018-di-aiuto-alla-chiesa-che-soffre-oltre-111-milioni-di-euro-a-sostegno-della-chiesa-di-tutto-il-mondo/>
- 74 Ed. A. Saman, *Human Rights Monitor” A report on the Religious Minorities in Pakistan*, National Commission for Justice and Peace (Pakistan Catholic Bishops’ Conference), May 2018.
- 75 US Department of State, *2018 Report on International Religious Freedom: Pakistan*, 21st June 2019, Pakistan (Executive Summary), <https://www.state.gov/reports/2018-report-on-international-religious-freedom/pakistan/>
- 76 “Suicide bombers kill nine at Christian church in Pakistan”, *The Guardian*, 17th December 2017, <https://www.theguardian.com/world/2017/dec/17/pakistani-christians-suicide-bomb-attack-quetta-church>
- 77 Persecution Relief, Report 2017, p. 5; Persecution Relief, Report 2018, p. 22; Persecution Relief, 1st Quarter Report 2019, p. 4.

wrogie działania - w tym przemoc - przeciwko chrześcijanom. Bojówki Hindutva oskarżyły chrześcijan o akty prozelityzmu z naruszeniem przepisów antykonwersyjnych obowiązujących w dziewięciu stanach⁸⁰. Stany tego kraju rygorystycznie egzekwowały takie ustawodawstwo. Na przykład 12 września 2018 r. policja w regionie Jaunpur w Uttar Pradesh oskarżyła 271 chrześcijan o „szerzenie kłamstw o hinduizmie” i używanie narkotyków w celu nakłonienia ludzi do nawrócenia⁸¹. Biskup Thomas Paulsamy z Dindigul powiedział PKWP w maju 2018 r., że w ciągu ostatnich czterech miesięcy tylko w Tamil Nadu miało miejsce ponad 15 brutalnych ataków na tle antychrześcijańskim. Stwierdził, że hinduscy ekstremiści urosli w siłę od czasu, gdy Narendra Modi został premierem w 2014 r., dodając, że partia przywódcy Indii - Bharatiya Janata (BJP) „popiera fundamentalistów”⁸² i sprzeciwia się wolności religijnej z naruszeniem konstytucji⁸³. Ekstremistyczne ataki nasiliły się na sąsiedniej Sri Lance, gdzie atakowano zarówno chrześcijan, jak i muzułmanów. We wschodniej prowincji Sri Lanki w 2017,⁸³ odnotowano 90 ataków na chrześcijan, w tym 67 między styczniem a wrześniem 2018 r.⁸⁴

W Chinach, dla chrześcijan i innych mniejszości, zwłaszcza ujgurskich muzułmanów, w latach 2017–2019 wystąpiły wyraźne ograniczenia praw człowieka. Amerykańska Komisja ds. Międzynarodowej Wolności Religijnej stwierdziła: „Jeśli jesteś chrześcijaninem, twoja Biblia może być zarekwirowana przez chiński rząd, twój kościół może zostać zamknięty lub zburzony, a twój duszpasterz uwięziony”.⁸⁵ Nowe przepisy dotyczące religii, które weszły w życie w lutym 2018 r., w rzeczywistości zakazały „nieautoryzowanych” nauk religijnych i zażądano, aby grupy wyznaniowe ogłaszały wszystkie swoje działania w Internecie. Wysyłki na rzecz „sinizacji”⁸⁶ przekonań religijnych trwały nadal, a wyrażanie wiary nieuznawanej przez państwo było zdecydowanie tłumione. Mimo, iż Watykan w drugiej poł. 2018 r. podpisał tymczasowe porozumienie z Chinami, które dało reżimowi w Pekinie wpływ na wybór biskupów, w tym samym czasie „wzrosły represje wobec Kościoła katolickiego”⁸⁷.

REAKCJE WSPÓLNOTY MIĘDZYNARODOWEJ

Inicjatywy społeczności międzynarodowej w odpowiedzi na prześladowania chrześcijan stały się tematem przewodnim w okresie zawartym w niniejszym raporcie. Stało się to za sprawą zwiększonej świadomości społeczeństw, dotyczącej tego tematu. Obszerne relacje w mediach międzynarodowych dotyczyły Asi Bibi, chrześcijańskiej kobiety z Pakistanu, której wyrok za bluźnierstwo został uchylony, a kulminacyjnym momentem dla setek osób zaangażowanych w jej uwolnienie stał się jej wyjazd do Kanady w maju 2019 r.⁸⁸ Unia Europejska wyznaczyła specjalnego Wystannika ds. Promowania Wolności Religii lub Przekonań poza UE w maju 2016 r. Dwa lata później w Wielkiej Brytanii minister spraw zagranicznych Lord Ahmad został mianowany Specjalnym Wystannikiem Premiera ds. Wolności Religijnej lub Wyznania. Powierzono mu zadanie „zaangażowania Wielkiej Brytanii na rzecz wolności religijnej poprzez promowanie szacunku między religiami i dialogu na arenie międzynarodowej”⁸⁹.

Panowało jednak powszechne przekonanie, że Zachód był w dużej mierze „ślepy” na kwestię⁹⁰ prześladowań chrześcijan i, że na **widoczne efekty inicjatyw międzynarodowej wielu prześladowanych wyznawców Chrystusa będzie jeszcze musiało poczekać.** W omawianym okresie wielokrotnie apelowano do społeczności międzynarodowej o pomoc prześladowanym chrześcijanom - tego rodzaju apel wystosował choćby abp Bashar Warda z Erbilu w irackim Kurdystanie, kiedy spotkał się z sekretarzem spraw zagranicznych Wielkiej Brytanii Jeremy Hunt w Londynie w maju 2019 r. Jednak to Węgry, w największej mierze, spośród niewielu krajów zachodnich, zapewniły bezpośrednią pomoc cierpiącym chrześcijanom w Iraku. W lipcu 2018 r. sekretarz stanu USA Michael Pompeo był gospodarzem pierwszego dorocznego spotkania ministerialnego, które miało „promować wolność religijną na całym świecie”⁹¹. Spotkanie w Waszyngtonie zapoczątkowało inicjatywę „Powrót do normalności po ludobójstwie i reakcja na prześladowania”⁹². Jednak, pomimo obietnicy przekazania 300 milionów

78 Abbie Llewelyn, „Christianity Crackdown: Hindu extremists Attack Indian believers – 100 churches Shut Down”, *Daily Express*, 27th March 2019, <https://www.express.co.uk/news/world/1105848/india-news-Christian-persecution-hindu-shut-church-violence-christianity-crackdown>

79 Office of the Registrar General & Census Commissioner, *Census of India, 2011. Population by religious community*, Ministry of Home Affairs, Government of India, <http://www.censusindia.gov.in/2011census/C-01.html>; Karan Pradhan, „Religion in numbers: what 2011 Census reveals about India's communities”, *FirstPost India*, 27th August 2015, <http://www.firstpost.com/politics/religion-in-numbers-what-the-2011-census-revealed-about-trends-across-indias-communities-2408740.html>

80 US Department of State, *2018 Report on International Religious Freedom: India*, 21st June 2019, <https://www.state.gov/reports/2018-report-on-international-religious-freedom/india/>

81 Ibid.

82 „Modi wants a Hindu state”, *Aid to the Church in Need (International)*, 5th May 2018, <https://acninternational.org/interviews/modi-wants-a-hindu-state/>

83 Figures only to 25th December 2017. Final year-end figures might be higher. „Sri Lanka sees more than 90 attacks against Christians in 2017”, *Tamil Guardian*, 25th December 2017, <https://www.tamilguardian.com/content/sri-lanka-sees-more-90-attacks-against-christians-2017>

84 Human Rights Without Frontiers, op. cit.

85 *United States Commission on International Religious Freedom Report 2018*, Introduction, p. 1, <https://www.uscirf.gov/sites/default/files/2019USCIRFAnnualReport.pdf>

86 Lily Kuo, „In China, they're closing churches, jailing pastors – and even rewriting scripture”, *The Observer*, 13th January 2019, <https://www.theguardian.com/world/2019/jan/13/china-christians-religious-persecution-translation-bible>

87 „China”, *United States Commission on International Religious Freedom Report 2018*, <https://www.uscirf.gov/countries/china>

88 Hugh Tomlinson and Haroon Janjua, „Christian Asia Bibi flees Pakistan for Canada”, *The Times*, 8th May 2019, <https://www.thetimes.co.uk/edition/world/christian-woman-asia-bibi-flees-pakistan-for-canada-z60g99bc>

89 „Lord Ahmad appointed as PM's Special Envoy to promote religious freedom”, *GOV.UK*, 4th July 2018, <https://www.gov.uk/government/news/lord-ahmad-appointed-as-pms-special-envoy-to-promote-religious-freedom>

90 „Speech of the Bishop of Truro, the Rt. Revd. Philip Mounstephen at the Launch of the Independent Review of FCO support for Persecuted Christians”, 30th January 2019, <https://christianpersecutionreview.org.uk/speech-of-the-bishop-of-truro-the-at-the-launch-of-the-independent-review-of-fco-support-for-persecuted-christians/>

91 Balázs Puskás, „The first ever ministerial to advance religious freedom – July 24-26, Washington DC”, *S4C News*, 28th July 2018, <https://www.s4cnews.com/2018/07/28/the-first-ever-ministerial-to-advance-religious-freedom-july-24-26-washington-dc/>

92 Michael R Pompeo, „Remarks at the Close of the Ministerial Advancing Religious Freedom”, *US Department of State*, 26th July 2018, <https://www.state.gov/remarks-at-the-close-of-the-ministerial-advancing-religious-freedom/>

93 Jeffrey Cimmino, „US Pledges \$300 Million in Aid to Iraqi Christians”, *The Washington Free Beacon*, 19th October 2018, <https://freebeacon.com/national-security/us-pledges-300-million-aid-iraqi-christians/>

dolarów na odbudowę terenów zamieszkałych przez wspólnoty chrześcijańskie i inne mniejszości wyznaniowe na Równinie Niniwy w Iraku, krytycy projektu utrzymywali, że Amerykańska Agencja ds. Rozwoju Międzynarodowego (USAID) „bardzo powoli uruchamiała fundusze”⁹³. Pomimo, iż Kościół nie otrzymał finansowania bezpośrednio z USAID, znaczące fundusze amerykańskie zostały przeznaczone na infrastrukturę cywilną na terenach zamieszkałych przez chrześcijan. Latem 2019 r. pojawiła się nadzieja, że USA poprzę program szkoleń i przekażą pewne kwoty na poprawę warunków bytowych mieszkańców Iraku w wysokości 1 mln USD, a fundusze zostaną przekazane przez lokalny Kościół. Jeśli się ten plan się powiedzie, może stać się pierwszym z kilku znaczących amerykańskich projektów od 2020 r. regularnie wspierających wspólnoty kościelne⁹⁴.

W listopadzie 2018 pojawiły się doniesienia, że rząd brytyjski nie był skłonny zaoferować azylu Asi Bibi po jej uniewinnieniu przez pakistański Sąd Najwyższy⁹⁵. Decyzja sądu zbiegła się z wizytą w Londynie męża i córki Asi zorganizowaną przez PKWP. Jej najbliżsi stwierdzili, że Zjednoczone Królestwo byłoby najlepszym miejscem dla uzyskania azylu. Brak zdecydowanego działania Wielkiej Brytanii w tak głośnej sprawie, wywołał negatywną reakcję społeczeństwa brytyjskiego. By nieco uspokoić sytuację 26 grudnia 2018 r. sekretarz spraw zagranicznych Jeremy Hunt ogłosił rządowy raport o prześladowaniach chrześcijan. Bezprecedensowy w swoim zakresie dokument, opracowany przez niezależną komisję ekspercką pod przewodnictwem biskupa Truro, miał za zadanie ocenić reakcję brytyjskiego Biura Spraw Zagranicznych i Wspólnoty Narodów na współczesne prześladowania chrześcijan i sformułować możliwy zakres przeciwdziałania temu zjawisku. Wśród 21 zaleceń wymienionych po zakończeniu raportu w lipcu 2019 r. znalazło się m.in. takie, że rząd Wielkiej Brytanii powinien rozważyć nałożenie sankcji na kraje winne prześladować (zalecenie 8) i wykorzystać swoje stanowisko w Radzie Bezpieczeństwa ONZ do ochrony chrześcijan na Bliskim Wschodzie i w innych gorących punktach prześladowań (zalecenie 20). W przeglądzie zalecono również wsparcie rządu brytyjskiego dla #RedWednesday, inicjatywy PKWP, mającej na celu zaangażowanie społeczeństwa obywatelskiego w solidarność z prześladowanymi chrześcijanami (zalecenie 19)⁹⁶ Boris Johnson⁹⁷ i Jeremy Hunt⁹⁸, wówczas kandydaci na następcę Theresy May na stanowisku premiera, zasygnalizowali swoje zobowiązanie do działania zgodnie z zaleceniami raportu⁹⁹.

Podsumowując, w ciągu ostatnich dwóch lat społeczność międzynarodowa wykazała bezprecedensowe zaangażowanie w kwestii prześladowań chrześcijan. Jednak jakiegokolwiek pozytywne skutki, jakie mogą wynikać z

wspomnianych wyżej inicjatyw zajmie trochę czasu.

W obliczu ciągłych, gwałtownych ataków, przymusowego exodusu a nawet możliwej eksterminacji chrześcijanie po prostu nie mają czasu, żeby czekać. Czy to w Iraku, Syrii czy gdzie indziej, historycy w przyszłości być może ocenią, że był to kolejny przypadek, kiedy właściwe działania podjęto zbyt późno i na zbyt małą skalę.

PODSUMOWANIE

W grudniu 2018 r. Ksiądz Walii powiedział licznie zebranym przedstawicielom wspólnot w londyńskim opactwie Westminster: „Spotkałem wielu chrześcijan, którzy z niezachwianą wiarą i odwagą walczą z uciskiem i prześladowaniami”¹⁰⁰. W swoim przemówieniu, wygłoszonym podczas nabożeństwa poświęconego chrześcijanom na Bliskim Wschodzie, podkreślił potrzebę wspierania współpracy ekumenicznej. Powiedział: „Ekstremizmowi i podziałom można zapobiec. Nigdy nie są one nieuniknione”.

Chociaż w niektórych częściach świata nastąpił spadek przemocy wobec chrześcijan, **ostatnie dwa lata nie przyniosły długo oczekiwanego momentu przełomu, w którym nienawiść religijna ustępuje miejsca tolerancji. Nic nie zapowiada, żeby miało to nastąpić w najbliższym czasie.** Umacnianie się reżimów autorytarnych i populistyczny nacjonalizm, źle wróży chrześcijanom w krajach tak różnych, jak Indie, Birma (Myanmar) i Chiny, gdzie chrześcijaństwo postrzegane jest nie tylko jako obca religia, ale także jako czynnik nieporządanego wpływu Zachodu. W niektórych częściach Afryki islamistyczna przemoc sieje spustoszenie pośród wspólnot chrześcijańskich. W Iraku i Syrii wyznawcy Chrystusa „głoszą nogami” - kontynuując emigrację; każda osoba, która odchodzi, pogarsza sytuację tych, którzy zostali. Jeśli papież Franciszek pojedzie do Iraku w 2020 r., jak ogłoszono w czerwcu 2019¹⁰¹, jaką część wspólnoty chrześcijańskiej tam zastanie? Niezależnie od wyzwań, jakie niesie przyszłość, Pomoc Kościołowi w Potrzebie pozostaje zaangażowane w pomoc chrześcijanom nie tylko w przetrwaniu prześladowań, ale także w dawaniu przez nich świadectwa o wierze. Ich doświadczenie nadziei na przekór wszystkiemu - stanowi największe źródło inspiracji dla wszystkich zaangażowanych w pomoc.

94 ACN sources in Iraq.

95 Glen Owen and Abul Taher, “Revealed: Theresa May ‘blocked asylum from Pakistani Christian’ locked up for blasphemy despite UK playing host to hijackers, extremists and rapists”, *MailOnline*, 24th November 2018, <https://www.dailymail.co.uk/news/article-6425339/Theresa-blocked-asylum-application-Pakistani-Christian.html>

96 *Bishop of Truro's Independent Review for the Foreign Secretary of FCO Support for Persecuted Christians – Final Report and Recommendations*, <https://christianpersecutionreview.org.uk/report/>

97 @BorisJohnson, 8th July 2019.

98 Harriet Sherwood, “UK government urged to take steps to prevent persecution of Christians”, *The Guardian*, 8th July 2019, <https://www.theguardian.com/>

[world/2019/jul/08/uk-government-urged-to-take-steps-to-prevent-persecution-of-christians](https://www.theguardian.com/world/2019/jul/08/uk-government-urged-to-take-steps-to-prevent-persecution-of-christians)

99 “Jeremy Hunt backs stronger protections for Christians worldwide”, *BBC News*, 8th May 2019, <https://www.bbc.co.uk/news/uk-politics-48907546>

100 Harriet Sherwood, “Prince Charles calls for co-existence in speech on persecuted Christians”, *The Guardian*, 4th December 2018, <https://www.theguardian.com/uk-news/2018/dec/04/prince-charles-calls-for-greater-understanding-between-faiths>

101 “Pope Francis Expresses Wish to Visit Iraq in 2020”, *Zenit*, 10th June 2019, <https://zenit.org/articles/pope-francis-expresses-wish-to-visit-iraq-in-2020/>

BIRMA (MYANMAR)

„Niewidzialna wojna” - tak San Htoi z Kachin Women's Association (Tajlandia) opisał przesładowanie chrześcijan w Birmie (Myanmar)¹. Pomimo ludobójczej kampanii² prowadzonej przez armię birmańską przeciwko 1,6 milionom mieszkańców Kachin - z czego 90 -95 procent to chrześcijanie (rzymskokatolicy lub baptyści) - międzynarodowe raporty z niechęcią uznają chrześcijańską tożsamość ludu Kachin³. Chrześcijanie ci byli zabijani, gwałceni, torturowani i używani do „oczyszczenia” przestrzeni z min przeciwpiechotnych⁴. Kobiety i dziewczynki były przemycane jako narzeczone do Chin⁵. W ciągu ostatniej dekady zostało spalonych 3000 wsi⁶, a od 2011 r. zniszczono ponad 200 kościołów⁷. Raport o wolności religijnej Departamentu Stanu USA z 2017 r. nazwał los 100 tys. wysiedlonych chrześcijan żyjących w obozach i tysięcy, którzy utknęli w dżungli, „rozpacziwym i nie do wytrzymania”⁸, a ONZ nazwał tę przemoc „zbrodniami przeciwko ludzkości”⁹.

Według Departamentu Stanu USA, religie mniejszości narodowych, w tym chrześcijanie, doświadczyły zniszczenia przedmiotów kultu oraz ksiąg. Odmówiono im również pozwoleń na budowę i renowację budynków sakralnych. Stan Chin „zablokował wspólnotom i Kościołom chrześcijańskim i możliwość kupna ziemi pod budowę miejsc kultu”. Chrześcijanie doświadczyli także dyskryminacji w zatrudnieniu. W stanie Karen wydano im rządowe karty identyfikacyjne, stwierdzające, że są buddystami, mimo że w swoich wnioskach podawali, że są „chrześcijanami”. Urzędnicy odmówili zmiany kart¹⁰.

CZERWIEC 2018

Dwie zakonnice zostały zaatakowane przez mieszkańców wioski Pataekyaw w Ann Township. Później ksiądz, który zgłosił incydent, został pobity przez buddyjski tłum¹¹.

WRZESIEŃ 2018

Raport ONZ odnotowuje tortury i złe traktowanie przez żołnierzy chrześcijan z ludu Kachina. „Jedna z chrześcijańskich ofiar została zmuszona przez agentów wywiadu wojskowego do naśladowania Jezusa na krzyżu”¹².

WRZESIEŃ 2018

Zatrzymano 200 przywódców chrześcijańskich, zniszczono kościoły, a władze Zjednoczonej Armii Państwowej Wa (UWSA), które kontrolują Samozwańczą Dywizję Wa w Stanie Shan, nałożyły surowe ograniczenia na sprawowanie kultu, nauczanie i ewangelizację. Następnie rzecznik UWSA potwierdził te raporty. Większość zatrzymanych została później zwolniona¹³.

GRUDZIEŃ 2018

W Wigilię Bożego Narodzenia tłum 50 osób, w tym trzech mnichów z miejscowości Setsi w stanie Rakhine, zaatakował grupę chrześcijan podczas nabożeństwa. Jeden pastor został przyjęty do szpitala z obrażeniami odniesionymi podczas ataku¹⁴.

1. Libby Hogan, "Slow genocide: Myanmar's invisible war on the Kachin Christian minority", *The Guardian*, 14th May 2018, <https://www.theguardian.com/world/2018/may/14/slow-genocide-myanmar-invisible-war-on-the-kachin-christian-minority> (accessed June 20th 2019).
2. Alex Crawford, "Uncovered: Worrying evidence of new genocidal campaign on Kachin Christian minority in Myanmar", *Sky News*, 5th June 2018 <https://news.sky.com/story/uncovered-worrying-evidence-of-new-genocidal-campaign-in-myanmar-11395173> (accessed June 20th 2019).
3. "Untold Miseries' Wartime Abuses and Forced Displacement in Burma's Kachin State", *Human Rights Watch 2012 report*, <https://www.hrw.org/report/2012/03/20/untold-miseries/wartime-abuses-and-forced-displacement-burmas-kachin-state> (accessed June 17th 2019).
4. Holly MacKay, "With world's attention on Rohingya Muslims, Christians in Burma also face brutal persecution", *Fox News*, 17th August 2018 <https://www.foxnews.com/world/with-worlds-attention-on-rohingya-muslims-christians-in-burma-also-face-brutal-persecution> (accessed 20th June 2019).
5. "Give us a baby and we'll let you go: Trafficking of Kachin's 'Brides' from Myanmar to China", *Human Rights Watch*, 21st March 2019, <https://www.hrw.org/report/2019/03/21/give-us-baby-and-we-ll-let-you-go/trafficking-kachin-brides-myanmar-china> (accessed 21st June 2019).
6. "Planting churches and developing communities in Myanmar, where Christians face adversity, persecution and isolation", *World Share*, November 2017, <https://worldshare.org.uk/who-we-help/who-we-help/src/ministry/21/title/myanmar> (accessed 17th June 2019).
7. US Department of State, "Burma", *International Religious Freedom Report 2018*, <https://www.state.gov/reports/2018-report-on-international-religious-freedom/burma/> (accessed 22nd June 2019).
8. Ibid.
9. "Myanmar: UN Fact-Finding Mission releases its full account of massive violations by military in Rakhine, Kachin and Shan States", *OHCHR*, 18th September 2018, <https://www.ohchr.org/EN/HRBodies/HRC/Pages/NewsDetail.aspx?NewsID=23575&LangID=E> (accessed 17th June 2019).
10. "Burma", *International Religious Freedom Report 2017*, op. cit; US Department of State, "Burma", *International Religious Freedom Report 2018*, <https://www.state.gov/reports/2018-report-on-international-religious-freedom/burma/> (accessed 1st July 2019).
11. "Buddhist mob in Myanmar attacked Christians celebrating Christmas", *Burma Human Rights Network*, 4th January 2019 <http://www.bhrn.org.uk/en/press-release/1071-buddhist-mob-in-rakhine-state-attacked-christians-celebrating-christmas.html> (accessed 16th July 2019).
12. UN Human Rights Council, *Report of the detailed findings of the Independent International Fact-Finding Mission on Myanmar*, September 2018, pp. 46 ff, <https://www.ohchr.org/EN/HRBodies/HRC/MyanmarFFM/Pages/Index.aspx> (accessed 14th June 2019).
13. "Burma", *International Religious Freedom Report 2018*, op. cit.
14. "Buddhist Mob in Rakhine State attacked Christians celebrating Christmas", *Progressive Voice Myanmar*, 4th January 2019, <https://progressivevoicemyanmar.org/2019/01/04/buddhist-mob-in-rakhine-state-attacked-christians-celebrating-christmas/> (accessed 1st July 2019).

REPUBLIKA ŚRODKOWOAFRYKAŃSKA

Masakra ponad 110 osób, głównie chrześcijan - w tym dwóch księży i pastora - w prowadzonym przez Kościół obozie dla uchodźców¹ zwróciła uwagę na skalę wewnętrznego konfliktu, który dotknął kraj. Zamach pod koniec 2018 r. był jednym z wielu aktów przemocy byłych bojówek Séléka, które przeprowadziły ataki na tle wyznaniowym. Ucierpiały także społeczności muzułmańskie, które donosiły o „gwałtownej fali czystek etnicznych”² na zachodzie kraju. Grupy bojówkarzy Antybalaka, utworzone w celu walki z byłą Séléką, same były zamieszane w ataki na ludność cywilną. Biskup Juan José Aguirre Muñoz z Bangassou powiedział PKWP, że zagraniczni najemnicy przybywający do Republiki Środkowoafrykańskiej, aby rabować jej zasoby naturalne, jeszcze bardziej zdestabilizowali sytuację³. Umowa pokojowa z lutego 2019 r. między rządem a 14 ugrupowaniami zbrojnymi została zerwana – jedna z byłych frakcji Séléka wycofała się z niej w marcu⁴.

MAJ 2018

Co najmniej 19 osób, w tym ks. Albert Baba, zginęło, a około 120 zostało rannych w ataku podczas Mszy św. 1 maja w kościele Matki Bożej Fatimskiej w Bangi. Proboszcz, ks. Mojżesz Otii, powiedział, że liczba napastników „przewyższała liczbę policjantów, więc ci wycofali się. Następnie napastnicy zaczęli strzelać w stronę kościoła i rzucać granaty w ludzi”⁵.

LISTOPAD 2018

101 chrześcijan i 11 muzułmanów zginęło, gdy grupa bojówkarzy wywodząca się z Séléka o nazwie Unia na Rzecz Pokoju zaatakowała prowadzony przez Kościół obóz dla uchodźców wewnętrznych w Alindao. Wśród zabitych w masakrze 15 listopada byli pastor Gabriel Singa i dwóch księży: Mada Blaise i Célestin Ngoumango. Obóz, który dał schronienie ponad 26 tys. osób został całkowicie zniszczony. Biskup Cyr-Nestor Yapaupa z Alindao powiedział: „Ludzie starzy i niepełnosprawni, jeśli nie zostali jeszcze zastrzeleni lub ścięci, byli po prostu paleni żywcem. Atakujący strzelali na oślep do ludzi.” Oddziały ONZ przypuszczalnie współpracowały z bojownikami⁶.

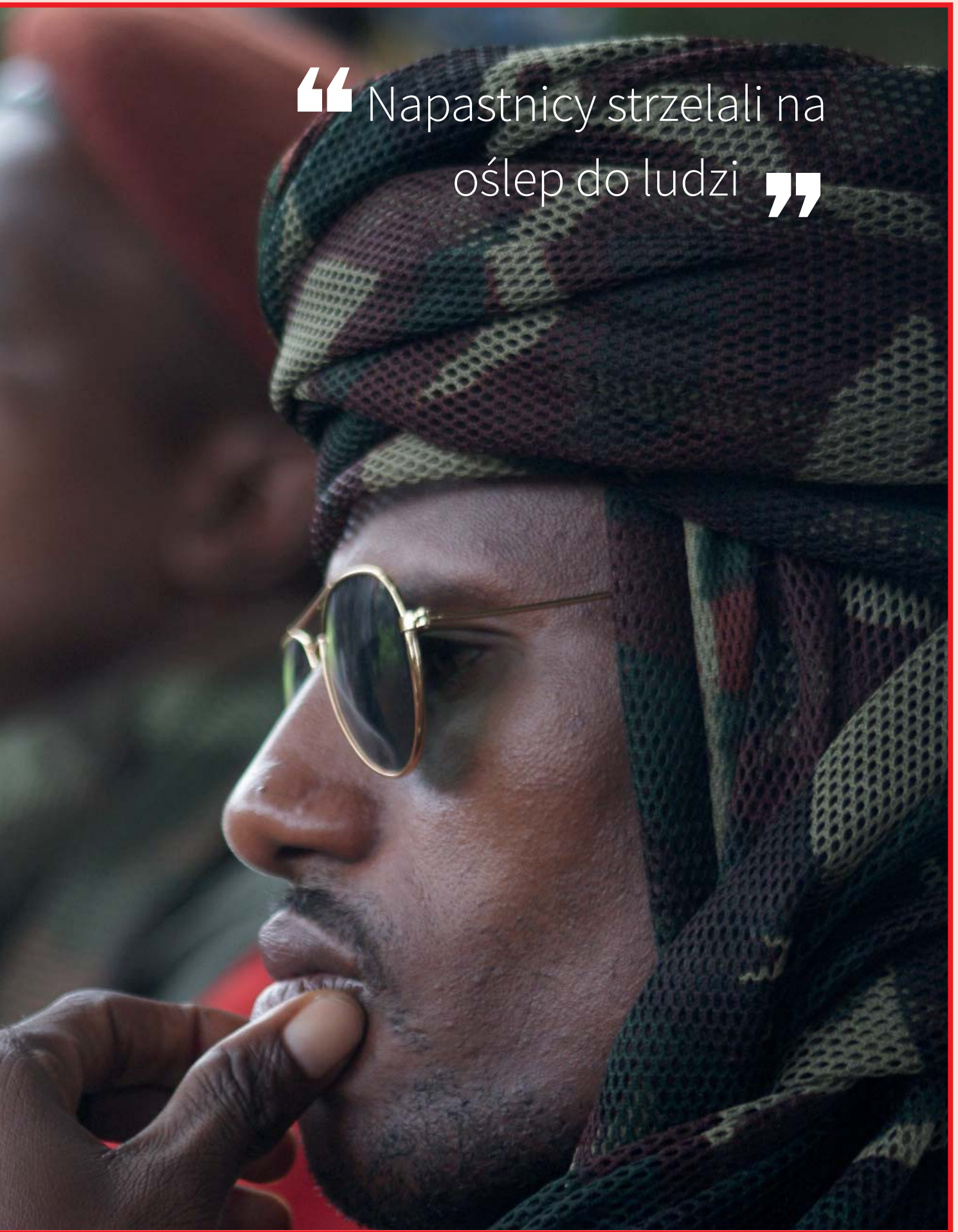
MAJ 2019

W Noli, w południowo-zachodniej części RŚA, w pobliżu granicy z Czadem, znaleziono okaleczone i pozbawione głowy ciało 77-letniej siostry Ines Nieves Sancho. W nocy z 19 na 20 maja napastnicy weszli do jej domu, zaciągnęli do warsztatu, w którym prowadziła lekcje szycia dla miejscowych dziewcząt i poderżnęli jej gardło. O napad oskarżono byłych bojowników Séléka, nazywających siebie 3R⁷.

1. "Attack on the Displaced Persons' Camp in Alindao, Basse-Kotto Prefecture, on 15th November 2018: Breaches of International Humanitarian Law and Atrocity Crimes Committed by the UPC and anti-Balaka associated militias", MINUSCA, 28th February 2019, https://minusca.unmissions.org/sites/default/files/minusca_human_rights_divisions_report_on_alindao.pdf (accessed 22nd July 2019).
2. "Central African Republic: Erased identity: Muslims in ethnically-cleansed areas of the Central African Republic", Amnesty International, 31st July 2015, <https://www.amnesty.org/en/documents/afr19/2165/2015/en/> (accessed 22nd July 2019).
3. *Aid to the Church in Need (International)*, 10th April 2019, <https://acninternational.org/country/central-african-republic/> (accessed 22nd July 2019).
4. "Central African Republic peace deal under strain", Business Day, 4th March 2019, <https://www.businesslive.co.za/bd/world/africa/2019-03-04-central-african-republic-peace-deal-under-strain/> (accessed 22nd July 2019).
5. Murcadha O Flaherty and John Newton, "Priest witnesses Church attack – at least 19 killed", *Aid to the Church in Need (UK) News*, 3rd May 2018, <https://acnuk.org/news/car-priest-witnesses-church-attack-at-least-19-killed/>; "CAR: Catholic Priest killed in church attack", *Christian Solidarity Worldwide*, 4th May 2018, <https://www.csw.org.uk/2018/05/04/press/3956/article.htm> (accessed 22nd July 2019).
6. "Attack on the Displaced Persons' Camp in Alindao, Basse-Kotto Prefecture, on 15th November 2018: Breaches of International Humanitarian Law and Atrocity Crimes Committed by the UPC and anti-Balaka associated militias", MINUSCA, https://minusca.unmissions.org/sites/default/files/minusca_human_rights_divisions_report_on_alindao.pdf (accessed 22nd July 2019).
7. Devin Watkins, "Pope recalls missionary sister killed in Central African Republic", *Vatican News*, 22nd May 2019 <https://www.vaticannews.va/en/pope/news/2019-05/pope-francis-missionary-sister-killed-priest-mozambique.html>; John Burger, "European nun killed in Central African Republic, where she taught local girls", *Aleteia*, 23rd May 2019, <https://aleteia.org/2019/05/23/european-nun-killed-in-central-african-republic-where-she-taught-local-girls/>; Rachel Russell, "Christianity crackdown: Horror after nun decapitated in brutal attack", *Daily Express*, 1st June 2019, <https://www.express.co.uk/news/world/1134848/christianity-news-central-african-republic-nun-attack-catholic> (accessed 16th September 2019).

“ Napastnicy strzelali na
oślep do ludzi ”

CHINY

Po wprowadzeniu w 2018 r. nowych „Przepisów dotyczących Spraw Religijnych” nastąpił wzrost utrudnień, z jakimi spotykają się wierzący. Regulacje nie tylko ograniczają wiele form aktywności religijnej do miejsc zarejestrowanego kultu, ale także wprowadzają dodatkowe restrykcje¹.

21 marca 2018 r. nadzór nad sprawami religijnymi został przeniesiony z Państwowej Administracji Spraw Religijnych do Departamentu Pracy Zjednoczonego Frontu, agencji Komunistycznej Partii Chin². Istnieją obawy, że nowy „system kredytów socjalnych” - zaprojektowany w celu nagradzania „właściwej postawy obywatelskiej” i karania niewłaściwej - zostanie wykorzystany do dyskryminacji chrześcijan³. Edukacja wykorzystywana jest jako narzędzie kształtowania społeczeństwa: w niektórych regionach uczniowie byli zobowiązani do podpisania oświadczenia, że „będą promować ateizm i sprzeciwić się wierze w Boga”⁴. Inne obszary życia także budzą niepokój. Chrześcijańscy duchowni są bezpodstawnie aresztowani⁵, a przepisy budowlane coraz częściej wykorzystywane są jako pretekst do burzenia kościołów. Pomimo porozumienia zawartego we wrześniu 2018 r. między Watykanem a Chinami, status Kościoła katolickiego nadal jest skomplikowany: dwóch biskupów Kościoła podziemnego formalnie zastąpiono biskupami Patriotycznego Stowarzyszenia Katolików Chińskich; mimo to, nawet po zawarciu porozumienia funkcjonariusze państwowi zniszczyli sanktuaria maryjne w Shanxi i Guizhou⁶.

1. "China revises regulation on religious affairs", The State Council of the People's Republic of China, 7th September 2017; http://english.gov.cn/policies/latest_releases/2017/09/07/content_281475842719170.htm (accessed 16th July 2019).
2. "Communist Party takes control of religious affairs", CSW, 22nd March 2018, <https://www.csw.org.uk/2018/03/22/news/3886/article.htm> (accessed 16th July 2019).
3. "China's dystopian present: could 'social scoring' surveillance increase pressure on Christians?", *Barnabas Fund*, 27th November 2018, <https://barnabasfund.org/en/news/chinas-dystopian-present-could-social-scoring-surveillance-increase-pressure-on-christians> (accessed 16th July 2019).
4. The phrase "belief in God" can also be translated as "theism". Piao Junying, "Students Forced to Sign Religion-Rejection Commitments", *Bitter Winter: A magazine on Religious Liberty and Human Rights in China*, 2nd February 2019, <https://bitterwinter.org/forced-to-sign-religion-rejection-commitments/> (accessed 16th July 2019).
5. "Chinese officials again detain underground bishop during Holy Week", *Catholic News Agency*, 27th March 2018; <https://www.catholicnewsagency.com/news/chinese-officials-again-detain-underground-bishop-during-holy-week-32841>.
6. "China-Vatican accord followed by the destruction of two shrines in Shanxi and Guizhou (videos)", *Asia News*, 25th October 2019, <http://www.asianews.it/news-en/China-Vatican-accord-followed-by-the-destruction-of-two-shrines-in-Shanxi-and-Guizhou-%28videos%29-45306.html>.
7. "Bibles pulled from online stores as China increases control of religion", *CNN*, 5th April 2018; <https://edition.cnn.com/2018/04/05/asia/china-bible-online-christianity-intl/index.html>.
8. "Chinese state Protestants plan 'socialist' Christianity", *UCA News*, 16th April 2018; <https://www.ucanews.com/news/chinese-state-protestants-plan-socialist-christianity/82071>.
9. Bernardo Cervellera, "Wenzhou's bishop Shao Zhumin taken by police", *Asia News*, 9th November 2019, <http://www.asianews.it/news-en/Wenzhou-bishop-Shao-Zhumin-taken-by-police-45439.html>.
10. Christian Ellis, "11 Christian Children Arrested in Violent Raid as China Increases Persecution", *CBN*, 6th March 2019, <http://www1.cbn.com/cbnnews/cwn/2019/march/11-christian-children-arrested-as-china-increases-persecution-but-faith-continues-to-grow>; "Christian Prisoners of Conscience: Pastor Wang Yi", *Barnabas Fund*, <https://barnabasfund.org/en/Christian-Prisoners-of-Conscience/Wang-Yi> (accessed 11th June 2019).
11. "Chinese Govt offers financial reward for turning in Christians", *Christian Institute*, 2nd April 2019, <https://www.christian.org.uk/news/chinese-govt-offers-financial-reward-for-turning-in-christians/?e050419> (accessed 11th June 2019).

KWIECIEŃ 2018

Do czasu wydania Biblii w wersji zgodnej z sinizacją i socjalizmem zakazano jej sprzedaży online^{7,8}.

LISTOPAD 2018

Biskup Wenzhou Peter Shao Zhumin został aresztowany po raz piąty w ciągu dwóch lat. Doniesienia sugerowały, że biskup „podziemnego” Kościoła katolickiego będzie przetrzymywany w izolacji i poddawany indoktrynacji ideologii komunistycznej przez 10-15 dni. Po zatrzymaniu go w maju 2017 r. został uwięziony na 7 miesięcy⁹.

LUTY 2019

W niedzielę 24 lutego 44 członków Kościoła Early Rain Covenant - w tym 11 dzieci - zostało aresztowanych w mieście Chengdu. Dwoje członków wspólnoty „Tang Chunliang i jego żona, przebywając na komisariacie zostali uderzeni w twarz przez funkcjonariusza ubranego po cywilnemu”. Inny policjant brutalnie pobił matkę pastora, łapiąc ją za włosy i kopiąc, podczas gdy inny ją przytrzymywał. Większość członków została zwolniona między 2 a 6 rano w poniedziałek, jednak 11 z nich zostało umieszczonych w areszcie. W grudniu 2018 r. lokalne władze oficjalnie zamknęły kościół, aresztując pastora Wang-Yi i 160 chrześcijan za „podżeganie do obalenia władzy państwowej”¹⁰.

MARZEC 2019

Chińscy urzędnicy w mieście Guangzhou wprowadzili nagrody pieniężne dla tych, którzy informują o działających w podziemiu kościołach i innych „nieoficjalnych” miejscach kultu. Osoby posiadające przydatne informacje otrzymają 100 juanów (11 funtów brytyjskich), które mogą wzrosnąć do 10 tys. juanów - około dwóch średnich miesięcznych pensji - dla tych, którzy pomagają w identyfikacji i aresztowaniu duchownych i członków nieoficjalnych grup religijnych¹¹.

EGIPT

W porównaniu do dwóch poprzednich lat, kiedy w atakach bombowych w sercu koptyjskich wspólnot chrześcijańskich zginęło lub zostało rannych wielu wiernych zgromadzonych w najważniejszych katedrach w kraju w Kairze i Aleksandrii¹, liczba poważnych ataków bombowych na kościoły w Egipcie spadła. Mimo to, miało miejsce kilka poważnych ataków, w tym na autobus przewożący chrześcijańskich pielgrzymów² z listopada 2018 r. Spadek liczby zamachów sugerował postępowanie deklarowanej przez prezydenta al-Sisi determinacji w walce z Daesh (ISIS), które przyznało, że ponosi odpowiedzialność za wiele z nich. W styczniu 2019 r. udaremniono zamach bombowy, po szybkiej reakcji Imama Saad Askariego - wierni odwiedzający meczet poinformowali go o podejrzanym działaniu w pobliżu kościoła Najświętszej Marii Panny i Abu Seifin w mieście Nasr³. Tydzień wcześniej zginął policjant rozbrajający bombę w pobliżu innego kościoła na przedmieściach Kairu⁴. Nadal mają też miejsce protesty przeciwko budynkom kościelnym - problem, który najwyraźniej zaostrzył się od czasu, gdy rząd ułatwił uzyskanie formalnej zgody na budowę kościołów⁵. Koptyjskie kobiety i dziewczęta nadal są uprowadzane w celu przymusowej konwersji i zmuszane do małżeństwa.

GRUDZIEŃ 2017

Dziewięć osób zmarło, gdy co najmniej dwóch bandytów zaatakowało kościół koptyjski Mar Mina w dzielnicy Helwan, na południe od Kairu. Zginęli m.in. członkowie parafii i policjant biorący udział w strzelaninie. Wielu innych, w tym ochroniarze, zostało rannych. Służby rządowe podały, że jeden z terrorystów „zamierzał wysadzić się w powietrze za pomocą pasa samobójczego”. Już po ataku eksperci od materiałów wybuchowych rozbroili dwa ładunki domowej roboty znalezione w pobliżu kościoła⁶.

LISTOPAD 2018

7 osób zginęło, a 19 zostało rannych, gdy muzułmańscy ekstremiści zaatakowali trzy autobusy wiozące chrześcijańskich pielgrzymów jadących do odległego klasztoru położonego na południe od Kairu. Według Koptyjskiego Kościoła Prawosławnego wszyscy zabici, oprócz jednej osoby, należeli do tej samej rodziny. Wśród nich byli 15-letni chłopiec i 12-letnia dziewczynka. Do ataku przyznali się terroryści z Daesh, którzy zeznali, że był on zemstą na władzach Egiptu za uwięzienie „naszych niewinnych sióstr”⁷.

STYCZEŃ 2019

Policja zamknęła jedyny kościół w wiosce Manshiyet Zaafarana, Minya, pozostawiając 1000 Koptów bez miejsca kultu. Muzułmanie otoczyli budynek i zażądali jego zamknięcia, używając przy tym „obraźliwego i zapalczywego” języka - jak określiła to archidiecezja Minya. Według świadków policja przyjęła ugodową postawę wobec protestujących i zamknęła budynek, który został zaatakowany kilka dni wcześniej, 7 stycznia 2019 r., zaledwie kilka godzin po Mszy świętej. Policja usunęła protestujących⁸.

1. "Egypt's Coptic Christians targeted in deadly attacks", *Al Jazeera*, 29th December 2017 <https://www.aljazeera.com/news/2017/12/casualties-feared-gunman-attacks-helwan-church-171229095924671.html> (accessed 27th June 2019).
2. Samy Magdy and Hamza Hendawi, "Officials say attack on Christian pilgrims in Egypt kills at least 7", *Crux*, 2nd November 2018, <https://cruxnow.com/church-in-africa/2018/11/02/officials-say-attack-on-christian-pilgrims-in-egypt-kills-at-least-7/> (accessed 27th June 2019).
3. John Burger, "Imam foils bomb attack against Coptic church in Egypt", *Aleteia*, 15th January 2019, <https://aleteia.org/2019/01/15/imam-foils-bomb-attack-against-coptic-church-in-egypt/> (accessed 27th June 2019).
4. "Egyptian explosives expert killed defusing bomb near church in Cairo", *Catholic News Agency*, 6th January 2019, <https://www.channelnewsasia.com/news/world/egyptian-explosives-expert-killed-defusing-bomb-near-church-in-cairo-11091720> (accessed 27th June 2019).
5. "Egypt", *United States Commission on International Religious Freedom Report 2019*, https://www.uscifr.gov/sites/default/files/Tier2_EGYPT_2019.pdf (accessed 27th June 2019).
6. "Egypt attack: Gunman targets Coptic Christians in church and shop", *BBC News*, 29th December 2017, <https://www.bbc.co.uk/news/world-middle-east-42511813>; Youssef, A, "Gunmen kill Christian worshippers at Coptic church near Cairo", *The Guardian*, 29th December 2017, <https://www.theguardian.com/world/2017/dec/29/gunman-launches-deadly-attack-on-coptic-church-near-cairo> (accessed 27th June 2019).
7. Chris Baynes, "Isis attack on Christian worshippers near Coptic monastery in Egypt kills seven", *Independent*, 2nd November 2018, <https://www.independent.co.uk/news/world/africa/egypt-christian-bus-attack-coptic-latest-anba-samuel-monastery-terror-a8614461.html>; "Egypt attack: Gunmen kill seven Coptic Christians in bus ambush", *The Guardian*, 3rd November 2018, <https://www.theguardian.com/world/2018/nov/03/egypt-attack-gunmen-kill-coptic-christians-bus-ambush> (accessed 27th June 2019).
8. "Minya Manshiyet Zaafarana Copts Attacked, Church Closed", *Coptic Solidarity*, 13th January 2019, <https://www.copticsolidarity.org/2019/01/13/minya-manshiyet-zaafarana-copts-attacked-church-closed/>; Hadeer El-Mahdawy, "Coptic Christian place of worship shuttered in Minya after Muslim residents protest", *Mada*, 16th January 2019, <https://madamasr.com/en/2019/01/16/news/u/coptic-christian-place-of-worship-shuttered-in-minya-village-after-protests-by-muslim-residents/> (accessed 27th June 2019).

INDIE

W badanym okresie ataki na chrześcijan odnotowano w 24 z 29 stanów Indii. Z szacunkowych danych wynika, że w 2017 r. miało miejsce 440 zdarzeń antychrześcijańskich, 477 w 2018 r. i 117 w pierwszym kwartale 2019 r.¹ Ataki obejmują zabijanie konwertytów² oraz przemoc seksualną, taką jak gwałt grupowy na pięciu kobietach pracujących dla chrześcijańskiej organizacji pozarządowej w Jharkhand³. Z powodu ataków ekstremistów lub interwencji władz⁴ w 2018 r. zamknięto ponad 100 kościołów. Według jednego z badań, nie tylko nie zmniejszył się poziom przemocy, ale brak reakcji władz na akty agresji wymierzone w mniejszości religijne wytworzył poczucie bezkarności⁵. „Grupy i organizacje, które za cel mają promować kulturowy i religijny nacjonalizm stają się odważniejsze”, powiedział biskup Theodore Maccarenhas z Konferencji Biskupów Katolickich Indii⁶. Dane ze spisu powszechnego pokazujące, że liczba Hindusów spadła poniżej 80 procent, wzbudziły obawy wśród nacjonalistów, którzy uważają, że przymusowe konwersje zmieniają społeczeństwo. Podczas wyborów w Karnatace w maju 2018 r. krążył fałszywy list arcybiskupa Machada z Bangalore, w którym twierdzono, że Kościół katolicki planował pozyskać nowych wyznawców hinduskiej wspólnoty Lingayat⁷. Dziewięć z 29 stanów w Indiach ma w swojej legislacji prawo „ograniczające konwersje religijne”⁸.

1. Persecution Relief, Report 2017, p. 5; Persecution Relief, Report 2018, p. 22; Persecution Relief, 1st Quarter Report 2019, p. 4.
2. "Two Christians Killed in Separate States in India", *Morning Star News*, 26th February 2019, <https://morningstarnews.org/2019/02/two-christians-killed-in-separate-states-in-india/> (This and all sites below for India country profile accessed 10th June 2019, except where stated).
3. Byarshadr Zargar, "5 female activists gang-raped at gunpoint, Indian police say", *CBS*, 22nd June 2018, <https://www.cbsnews.com/news/india-activists-gang-rape-gunpoint-sexual-attack-human-trafficking-jharkhand/> (accessed 4th February 2019).
4. Abbie Llewellyn, "Christianity Crackdown: Hindu extremists Attack Indian believers – 100 churches Shut Down", *Daily Express*, 27th March 2019, <https://www.express.co.uk/news/world/1105848/india-news-Christian-persecution-hindu-shut-church-violence-christianity-crackdown>
5. Center for Study of Society and Secularism & Minority Rights Group International, *A Narrowing Space: Violence and discrimination against India's religious minorities*, June 2017, p. 2.
6. "India", *Religious Freedom in the World report 2018*, Aid to the Church in Need, https://religious-freedom-report.org/pdf_en/?pais=414
7. Ibid.
8. US Department of State, "India", *International Religious Freedom Report 2018*, <https://www.state.gov/reports/2018-report-on-international-religious-freedom/india/> (accessed 21st June 2019).
9. "Violence against Christians Ratchets Up in Southern India", *Morning Star News*, 9th October 2018, <https://morningstarnews.org/2018/10/violence-against-christians-ratchets-up-in-southern-india/>
10. "House Church in India's Chhattisgarh State Attacked by Mob of Hindu Radicals", *International Christian Concern*, 23rd February 2019, <https://www.persecution.org/2019/02/23/house-church-indias-chhattisgarh-state-attacked-mob-hindu-radicals/> (accessed 11th September 2019).
11. "Officials Destroy Christian School, Hostel – and Founder's Home – in Eastern India", *Morning Star News*, 6th June 2019, <https://morningstarnews.org/2019/06/officials-destroy-christian-school-hostel-and-founders-home-in-eastern-india/> (accessed 11th September 2019).

WRZESIEŃ 2018

13 września podczas festiwalu Ganesh Chaturthi pobito starszą chrześcijankę, Tamil Nadu, w wiosce Veppur. Zatrzymało ją czterech hinduistów z grupy niosącej posąg Ganeshy, mówiąc, że idąc drogą, uczyniła ją nieczystą i zbezczeszczyła festiwal. Rzucali kamieniami w chrześcijan, którzy próbowali ją uratować – 10 odniosło niewielkie obrażenia. Jeden z mieszkańców powiedział: „Mówią nam: <Należymy do [hinduskiej grupy ekstremistycznej] RSS, a wy jesteście chrześcijanami. Nie możemy iść razem tą samą drogą...>”⁹

LUTY 2019

3-go lutego 40-osobowy tłum zaatakował Kościół Filadelfijski w wiosce Karkeli, niedaleko stolicy stanu Chhattisgarh, Raipur. Wierni zostali pobici kijami – 15 z nich wymagało hospitalizacji. Politycy zostali oskarżeni o podżeganie mieszkańców wioski do ataku na kościół. Według doniesień, po tym, jak chrześcijanie odmówili udziału w praktykach hinduistycznych, lokalni mieszkańcy odcięli im dostęp do wody w wiosce, zakazali grzebania zmarłych i utrudniali zdobycie pracy. Policja prowadząca dochodzenie w sprawie ataku powiedziała chrześcijanom, że zostaną wypędzeni, jeśli nadal będą głosić kazania¹⁰.

MAJ 2019

Lokalni urzędnicy wysłali 50 robotników, by wyburzyć szkołę prowadzoną przez Kościół i internat dla dzieci z najniższych kast w pobliżu wioski Lichapeta, w stanie Odisha. Dyrektor Vijay Kumar Pusuru powiedział: „Pobili nas, kiedy pokojowo protestowaliśmy”. Problemy zaczęły się po tym, jak lider lokalnej grupy Rashtriya Swayamsevak Sangh (RSS) ogłosił, że szkoła ewangelizuje dzieci – twierdzi Pusuru. Rozbiórkę nakazano, gdy władze "zgubiły" dokumenty w sprawie wniosku o przyznanie działki szkolnej. Do szkoły uczęszczało 250 uczniów, z czego 100 mieszkało w internacie. Po jego zniszczeniu zaopiekowano się 12 dziećmi, które straciły dach nad głową¹¹.

IRAK

Po okresie eliminacji chrześcijaństwa przez ISIS (Daesh), wyznawcy Chrystusa powoli zaczęli powracać do swoich miast i wsi na Równinie Niniwy. Podczas wizyty zorganizowanej przez PKWP w Wielkiej Brytanii w październiku 2018 roku, arcybiskup chaldejski Habib Nafali powiedział, że chrześcijanie z Iraku doświadczyli systematycznej przemocy, mającej na celu ich unicestwienie: "Jeśli to nie jest ludobójstwo, to co nim jest?"¹ Jego odczucia i słowa potwierdził chaldejski patriarcha Louis Raphael I Sako². Do czerwca 2019 r. powróciło nieco ponad 46% rodzin, które zmuszone były wcześniej uciekać przed ISIS - Kościoły lokalne ubolewały nad wyraźnym brakiem pomocy krajowej i międzynarodowej na odbudowę zniszczeń. Ojciec Salar Kajo, z Komitetu Odbudowy Kościołów w Równinie Niniwy, powiedział: "Patrząc na miniony roczny okres trzeba stwierdzić, że jedynym kanałem pomocy okazał się Kościół", dodając przy tym, że pomocy bezpośrednio udzielił też węgierski rząd³. Proces powrotu komplikują problemy związane z bezpieczeństwem, z oskarżeniami o napaści, w tym grabieże ziemi przez oddziały milicji rzekomo chroniącej osiedla chrześcijańskie⁴. Wspólnoty chrześcijańskie w całym kraju napotykają na różnorakie problemy, w tym dodatkowe podatki nakładane na obszary zamieszkałe przez większość chrześcijańską w autonomicznym regionie kurdyjskim⁵, brak wsparcia dla osób, które ucierpiały z powodu przemocy seksualnej⁶, nielegalne zajęcie co najmniej 350 nieruchomości będących własnością chrześcijan⁷ oraz sporadyczne zabójstwa zarówno wyznawców Chrystusa, jak i członków innych mniejszości⁸.

1. "Christianity in Iraq 'one wave of persecution' from extinction", *The Tablet*, 10th October 2018, <https://www.thetablet.co.uk/news/10842/christianity-in-iraq-one-wave-of-persecution-from-extinction> (accessed 8th February 2019).
2. John Newton, "Cardinal highlights threat to Christianity", *Aid to the Church in Need (UK) News*, 29th September 2017, <https://acnuk.org/news/iraq-cardinal-highlights-threat-to-christianity/> (accessed 20th February 2019).
3. John Newton, "Help families home now – or Christianity could disappear from the country", *Aid to the Church in Need (UK) News*, 19th March 2018, <https://acnuk.org/news/iraq-help-families-home-now-or-christianity-could-disappear-from-the-country/> (accessed 21st February 2019).
4. "Assyrian Christian Lands Forcibly Seized in Northern Iraq: Authorities Again Petitioned to Protect the Rights of Minorities", *International Christian Concern*, 17th May 2018, <https://www.persecution.org/2018/05/17/assyrian-christian-lands-forcibly-seized-northern-iraq/> (accessed 20th February 2019).
5. Business charges were added in Ankawa, Erbil and Semel near Duhok, *Ankawa Today (Facebook)*, 2nd July 2018, <https://www.facebook.com/617288955025470/posts/1973203526100666/> (accessed 20th February 2019).
6. "Islamic State rape survivors in Iraq are like 'living corpses'", *The New Arab*, 10th March 2018, <https://www.alaraby.co.uk/english/news/2018/3/10/is-rape-survivors-in-iraq-are-like-living-corpses> (accessed 18th February 2019).
7. "350 Christian Homes Illegally Seized in Iraq", *International Christian Concern*, 21st November 2018, <https://www.persecution.org/2018/11/21/350-christian-homes-illegally-seized-iraq/> (accessed 20th February 2019).
8. "Iraq: Christians concerned after spate of deadly violence", *Middle East Concern*, 20th March 2018, <https://meconcern.org/2018/03/20/iraq-christians-concerned-after-spate-of-deadly-violence/> (accessed 18th February 2019).
9. Sangar Ali, "Hashd al-Shaabi sexually harass Christians in Nineveh Plain: Christian MP", *Kurdistan 24*, 15th December 2017 (last update), <http://www.kurdistan24.net/en/news/6ddbf5d1-0d0d-49f2-988e-64fb44cd88b> (accessed 12th June 2019).
10. "Christian Family Stabbed at Home by Armed Group in Baghdad", *International Christian Concern*, 12th March 2018 <https://www.persecution.org/2018/03/12/christian-family-stabbed-home-armed-group-baghdad/> (accessed 18th February 2019).
11. Claire Evans, "Iraqi Curriculum Issues Veiled Threat Against Christian Women", *International Christian Concern*, 15th January 2019, <https://www.persecution.org/2019/01/15/iraqi-curriculum-issues-veiled-threat-christian-women/> (accessed 20th February 2019).
12. Account of attack from Archbishop Bashar Warda; "Trust is gone": Iraqi Christians fear returning due to Shiite militia", *Daily Star (Lebanon)*, 12th February 2019, http://www.dailystar.com.lb/News/Middle-East/2019/Feb-12/476387-trust-is-gone-iraqi-christians-fear-returning-due-to-shiite-militia.ashx?utm_content=buffer763df&utm_medium=social&utm_source=twitter.com&utm_campaign=buffer; "Militia Forces Threaten Iraqi Priest", *International Christian Concern*, 3rd December 2018, <https://www.persecution.org/2018/12/03/militia-forces-threaten-iraqi-priest/> (Both sites accessed 12th June 2019).

GRUDZIEŃ 2017

Posel Joseph Silewa skarżył się, że chrześcijanie w Qaraqosh i Bartella byli nękani - w niektórych przypadkach seksualnie - przez członków 30. brygady Shabak-Shi'a Popular Mobile Forces (PMF). Dyrektor generalny ds. chrześcijan w Rządzie Regionalnym Kurdystanu potwierdził, że po wyzwoleniu Równiny Niniwy od Daesh (ISIS) odnotowano przypadki prześladowań i nadużyć ze strony PMF i innych grup militarnych⁹.

MARZEC 2018

Dr. Hisham Shafiq wraz ze swoją żoną i starszą matką został zasztytowany w swym domu w Bagdadzie. Ksiądz Biyos Qasha obawia się, że wydarzenia te były częścią planu, mającego zmusić chrześcijan do opuszczenia swoich domów¹⁰.

STYCZEŃ 2019

Patriarcha chaldejski Louis Raphael I Sako potępił nowy program nauczania Ministerstwa Edukacji, o którym wyraził się następująco: „Przeczytałem w nim wiele niedokładnych, nieodpowiednich i obraźliwych stwierdzeń, które dalekie są od tolerancji i podstawowych zasad obywatelskiego współistnienia, a które podlegają raczej do nienawiści i podziałów”. Na przykład podręczniki dla dzieci w wieku 6–11 lat mówią, że kobiety, które ubierają się w sposób nie zakrywający całego ciała, są „nienormalne”¹¹.

KWIECIEŃ 2019

Atak z użyciem broni palnej wymierzony w procesję w Niedzielę Palmową w Bartelli zmusił chrześcijan do porzucenia tradycyjnego ceremoniału rozpoczęcia Wielkiego Tygodnia. Ogień otworzono z samochodów, które przejeżdżały obok procesji. Spośród 3 800 chrześcijańskich rodzin, które opuściły Bartellę, powróciło mniej niż jedna trzecia. Według doniesień bojówki Shabak-Shi'a, które kontrolują bezpieczeństwo miasta, miały nękać chrześcijan, łącznie z ponad godzinnym ostrzelaniem kościoła św. Jerzego i grożeniem księdzu Behnam Benoka¹².

NIGERIA

"Istnieje oczywisty program - islamizacja wszystkich obszarów, które są obecnie w przeważającej mierze chrześcijańskie"¹. Analiza ta, przedstawiona przez biskupa Wilfreda Anagbego z Mukurdi, znalazła się wśród relacji sugerujących, że w badanym okresie nastąpił gwałtowny wzrost liczby i intensywności ataków na chrześcijan w regionie Środkowego Pasa. Chociaż podłoże tej przemocy było złożone, a pewną rolę odgrywała też rywalizacja etniczna, zmiany klimatyczne i coraz bardziej desperackie poszukiwania nowych terenów pod pastwiska, za ataki odpowiedzialni byli bojownicy islamscy pasterskiego plemienia Fulani, którzy wyraźnie okazywali pełną wściekłość i nienawiść religijną. Było to szczególnie widoczne w przypadku zbrojnego ataku na wiejski kościół w Benue State w kwietniu 2018 r., w wyniku którego zginęło 19 osób, w tym dwóch księży. Raporty z tamtego roku wskazywały na „wzrost”² zamachów przeprowadzanych zarówno przez Fulani, jak i bojowniczą islamską grupę Boko Haram, aktywną zwłaszcza w północno-wschodniej Nigerii. W kolejnym roku duchowni donosili, że „wzrosła zaciekleść i okrucieństwo” napaści na chrześcijan³ - obecnie liczba ataków Fulani przewyższa liczbę agresji Boko Haram. Od tego momentu spadało przekonanie, że rząd Muhammada Buhari, ponownie wybranego na prezydenta w lutym 2019 roku, wygra bitwę z bojówkami islamskimi, a biskupi wezwali go do "rozważenia ustąpienia"⁴.

1. "Nigeria – A New Emergency", *Aid to the Church in Need (UK)*, June 2018, <https://acnuk.org/campaign/nigeria2018/> (This and all sites below for Nigeria country profile accessed 7th June 2019, except where stated).
2. "Nigeria", *United States Commission on International Religious Freedom Report 2018*, pp. 54-55 <https://www.uscifr.gov/sites/default/files/2018USCIRFAR.pdf>
3. John Newton and Roman Kris, "Attacks on Nigeria's Christians are growing", *Aid to the Church in Need (UK) News*, 7th June 2019, <https://acnuk.org/news/attacks-on-nigerias-christians-are-growing/>
4. Murcatha O Flaherty and John Pontifex, "Bishops – President should resign for inaction over 'killing fields and mass graveyard'", *Aid to the Church in Need (UK) News*, 30th April 2018, <https://acnuk.org/news/bishops-president-should-resign-for-inaction-over-nigerias-killing-fields-and-mass-graveyard/>
5. "Christian Lawyers Call for Release of Leah Sharibu", *CSW*, 23rd March 2018, <https://www.csw.org.uk/2018/03/23/press/3887/article.htm>; "Nigeria: Security forces failed to act on warnings about Boko Haram attack hours before abduction of schoolgirls", *Amnesty International*, 20th March 2018, <https://www.amnesty.org/en/latest/news/2018/03/nigeria-abduction-of-schoolgirls-security-forces-failed-to-act-boko-haram/>
6. "Over 300 Nigerian Christians slain in merciless killing spree by Fulani militants since February", *Barnabas Fund*, 19th March 2019, <https://barnabasfund.org/en/news/over-300-nigerian-christians-slain-in-merciless-killing-sprees-by-fulani-militants-since-february>; "Hundreds of Christians killed in Nigeria attacks", *ABC Action News*, 19th March 2019, <https://www.abcactionnews.com/news/world/hundreds-of-christians-killed-in-nigeria-attacks>; "Militia attacks claim 120 lives since Feb", *CSW*, 14th March 2019, <https://www.csw.org.uk/2019/03/14/press/4249/article.htm> (all sites accessed 26th July 2019).
7. Lindy Lowry, "Urgent Prayer: 25 Christians in Nigeria killed by Boko Haram in door-to-door attacks", *Open Doors (USA)*, 2nd May 2019, <https://www.opendoorsusa.org/christian-persecution/stories/urgent-prayer-25-christians-in-nigeria-killed-by-boko-haram-in-door-to-door-attacks/>; "25 Christians Killed by Boko Haram in Door-to-Door Attacks", *International Christian Concern*, 3rd May 2019, <https://www.persecution.org/2019/05/03/25-christians-killed-boko-haram-door-door-attacks/>

LUTY 2018

19 lutego 2018 r. islamscy bojownicy porwali około 110 uczennic z college'u w Dapchi, Yobe State, w północno-wschodniej Nigerii. W ciągu miesiąca wypuścili wszystkie, za wyjątkiem jednej osoby - 14-letniej Leah Sharibu, jedynej chrześcijanki w porwanej grupie. Niektóre z uwolnionych dziewcząt przyznały, że Leah została zatrzymana, ponieważ odmówiła porzucenia swojej chrześcijańskiej wiary. W czasie powstawania raportu, Leah Sharibu jest wciąż przetrzymywana w niewoli (ponad 18 miesięcy)⁵.

LUTY-MARZEC 2019

Według doniesień, ponad 280 osób zginęło w licznych atakach pasterskiego plemienia Fulani głównie na chrześcijańskie osiedla w stanie Kaduna. Zgłoszono również napaści na tle seksualnym i okaleczenia. Liczba ta obejmowała śmierć co najmniej 120 członków grupy etnicznej Adara w Kajuru, zabitych najprawdopodobniej podczas ataków odwetowych, które nastąpiły po ogłoszeniu w telewizji przez gubernatora stanu El-Rufai, że 66 Fulani zostało zabitych przez członków Adara. El-Rufai twierdził później, że liczba ofiar śmiertelnych wśród Fulani wzrosła do 130. Jego zarzuty były szeroko kwestionowane⁶.

KWIECIEŃ 2019

Wieczorem 29 kwietnia 2019 r. bojownicy Boko Haram chodzili od drzwi do drzwi zabijając około 25 osób w dużej chrześcijańskiej wspólnoty w Kuda, w Stanie Adamawa, w północno-wschodniej Nigerii. Następnego dnia, kiedy ci, którzy przeżyli, zaczęli grzebać swoich zmarłych, zauważono, że „islamscy bojownicy zbliżają się do drugiego ataku", co skłoniło miejscowych ludzi do ucieczki. Po tym ataku kolejni chrześcijanie uciekli z Kudy⁷.

KOREA PÓŁNOCNA

Korea Północna jest powszechnie uważana za najniebezpieczniejsze miejsce dla chrześcijan z najniższym na świecie wskaźnikiem respektowania wolności religijnej¹. Obywatele muszą okazywać bezwzględne oddanie rządzącej dynastii Kim i jej reżimowi. Wyznanie chrześcijańskie, postrzegane jako „zachodnie” jest uznawane za postawę nielojalności wobec władzy i tym samym surowo karane. Uciekinierzy opowiadają o tym, jak chrześcijanie, jeśli zostaną ujęci, stają w obliczu tortur. Wielu z nich trafia do obozów Kwalliso dla więźniów politycznych. W tych obozach może znajdować się od 50 000 do 70 000 chrześcijan, czyli niemal połowa z wszystkich tam osadzonych. Kalkulacje sugerują, że 75 procent chrześcijan umiera z powodu surowego traktowania². Często stają się oni ofiarami samosądów. Są zabijani, poddawani pracy przymusowej, torturowani, głodzeni, przymuszani do aborcji i wszelkiej przemocy seksualnej³. Jak donoszą świadkowie: „wielu z nich zostało powieszonych na krzyżu, który znajdował się nad ogniem. Zdarzały się przypadki miażdżenia walcem parowym, czy zrzucenia z mostów”⁴. W momencie gdy Kim Jong-un przejął władzę jako Najwyższy Przywódca, doniesiono o około 80 chrześcijanach, którzy zostali straceni na stadionie, niektórzy z nich tylko za posiadanie Biblii⁵.

System „Songbun” w Korei Północnej kategoryzuje ludzi według ich lojalności wobec reżimu i zarazem reguluje dostęp do niezbędnych potrzeb, takich jak opieka zdrowotna. System ten klasyfikuje chrześcijan jako „wrogo nastawionych”. W Pjongjangu oficjalnie funkcjonują tylko cztery kościoły, które są uważane za „pokazowe” i służą wyłącznie dla zagranicznych gości⁶.

GRUDZIEŃ 2017

Raport Komisji ds. Zbrodni Wojennych Międzynarodowego Stowarzyszenia Adwokackiego stwierdził, że „chrześcijanie są prześladowani i szczególnie surowo traktowani w obozach karnych”. Powodem jest przynależność religijna, uczęszczanie na spotkania chrześcijańskie lub czytanie Biblii. Uciekinierzy z Korei Północnej opowiadają o okrucieństwach, w tym: karmienie stróżujących psów noworodkiem jednej z osadzonych, egzekucję więźniów, którzy zostali przytłapani na kopaniu roślin jadalnych czy przymusowe aborcje⁷.

LUTY 2019

Jeden z uchodźców w Seulu mówił o kobiecie o imieniu Hyun, która podczas przesłuchania w 2004 roku nalegała, by strażnicy używali jej imienia z chrztu. Powiedziała przesłuchującym następujące słowa: „Jestem dzieckiem Boga i nie boję się umrzeć. Więc jeśli chcesz mnie zabić, śmiało, zabij mnie.” Współwięźniowie zaświadczyli, że wracali z przesłuchania z siniakami na czole i krwawiącym nosem, jednak nie dotarła do celu⁸.

LUTY 2019

Relacja więźniarki z Korei Północnej została opublikowana przez organizację Open Doors. Kobieta powiedziała, że codziennie pytano ją, czy jest chrześcijanką. „Jeśli przyznam się do tego, zostanę zabita. Każdego dnia jestem bita ... Zmuszają mnie do klęczenia z zamkniętymi pięściami, nigdy nie pozwalają ich otworzyć.” Została skazana na obóz reedukacji⁹.

1. See 2019 Open Doors World Watch List; *Religious Freedom in the World 2018 – Executive Summary*, Aid to the Church in Need, p. 13.
2. Database from Center for North Korean Human Rights, cit. in Hollie McKay, "North Korea: How Christians survive in the world's most anti-Christian nation", *Fox News*, 18th August 2017, <https://www.foxnews.com/world/north-korea-how-christians-survive-in-the-worlds-most-anti-christian-nation> (accessed 22nd July 2019).
3. *UN Report of the commission of inquiry on human rights in the Democratic People's Republic of Korea*, 17th February 2014, www.ohchr.org/EN/HRBodies/HRC/ColDPRK/Pages/ReportoftheCommissionofInquiryDPRK.aspx; *Forbes* 25th January 2017, <https://www.forbes.com/sites/oliviaenos/2017/01/25/north-korea-is-the-worlds-worst-persecutor-of-christians/#5ede9b9b318e> (accessed 13th June 2019).
4. Christian Solidarity Worldwide, *Total Denial North Korea 2016 report*, p.16.
5. Charles J. Lidguard, "The shockingly normal things that you'd be executed for in North Korea", *Daily Express*, 18th March 2016, <https://www.express.co.uk/travel/articles/632732/kim-jong-un-north-korea-dictatorship-execution-killed> (accessed 5th July 2019).
6. Joey Millar, "North Korea Photos: Kim's Fake Churches where actors pretend to pray to cover up abuse", *Daily Express*, 27th January 2019, <https://www.express.co.uk/news/world/909477/north-korea-news-latest-pictures-photos-churches-open-doors-kim-jong-un> (accessed 13th June 2019).
7. International Bar Association, *Inquiry on Crimes Against Humanity in North Korean Political Prisons*, 12th December 2017, <https://rkhumanrights.org/assets/documents/REPORT-SYNOPSIS-AND-EXECUTIVE-SUMMARY-NORTH-KOREA.pdf> (accessed 13th June 2019).
8. Hyung-Jin Kim, "N. Korean Christians keep faith underground amid crackdowns", *AP*, 2nd February 2019, <https://www.apnews.com/a7079dea595349928d26c687fa42a19c> (accessed 13th June 2019).
9. Lindy Lowry, "Naked, shaved and stripped of her name — life in a North Korean Prison", *Open Doors (USA)*, 7th February 2019, <https://www.opendoorsusa.org/christian-persecution/stories/naked-shaved-and-stripped-of-her-name-life-in-a-north-korean-prison/> (accessed 13th June 2019).

Zdjęcie: Amir Qureshi/AFP/Getty Images

PAKISTAN

Chrześcijanie są ofiarami brutalnych prześladowań i dyskryminacji. W dużej mierze jest to bezpośrednio związane z obowiązującymi w Pakistanie przepisami dotyczącymi bluźnierstwa, które są powszechnie nadużywane. Od czasu ich uchwalenia w 1986 r. 224 chrześcijan stało się ofiarami prawa o bluźnierstwie. Najbardziej znaną była sprawa Asi Bibi, która po 10 latach aresztu w celi śmierci, została ostatecznie uniewinniona przez Sąd Najwyższy w październiku 2018 r. Kobieta opuściła Pakistan w maju 2019 r., aby rozpocząć nowe życie wraz ze swoją rodziną w Kanadzie. Radykalni islamiści zdobywają coraz większą władzę polityczną w regionie, co sprawia, że chrześcijanie żyją w ciągłym strachu o swoje życie. Zwłaszcza konwersje na chrześcijaństwo z islamu niosą ze sobą ogromne ryzyko. W niektórych miejscach miały miejsce ataki na kościoły.

Chrześcijanie również cierpią z powodu zinstytucjonalizowanej dyskryminacji religijnej. Prace uważane za brudne i poniżające są często wykonywane przez chrześcijan. Na przykład chrześcijańscy robotnicy stanowią bardzo dużą część pracowników kanalizacji i sprzątnia ulic, mimo że stanowią tylko 1,5 procent populacji¹. Wielu chrześcijan jest wyjątkowo biednych, a niektórzy są ofiarami niewolniczej pracy. Również chrześcijanie z klasy średniej stają w obliczu marginalizacji i prześladowań. W regionie Pendżabu chrześcijańskie i hinduskie dziewczęta są nadal uprowadzane i zmuszane do małżeństwa.

KWIECIEŃ 2018

Dwóch chrześcijan zginęło, a pięciu zostało rannych, po tym jak napastnicy otworzyli ogień do wiernych opuszczających kościół w Esa Nagri, Quetta. Był to trzeci atak przypisywany Daesh (ISIS) i drugi w ciągu dwóch tygodni, po tym, jak chrześcijańska rodzina została zastrzelona w Poniedziałek Wielkanocny na Shahzaman Road. We wcześniejszym ataku Daesh, co najmniej dziewięciu członków Kościoła Metodystów w Bethel zginęło na tydzień przed świętami Bożego Narodzenia 2017².

PAŹDZIERNIK-LISTOPAD 2018

Gwałtowne protesty sparaliżowały miasta w całym Pakistanie po tym, jak Sąd Najwyższy uniewinnił Asię Bibi. Protestujący zablokowali główne drogi, zmuszając do zamknięcia firm i szkół. Tehreek-e-Labbaik Pakistan, który zorganizował masową demonstrację, powiedział, że zarówno Asia Bibi, jak i sędziowie, którzy rozpatrywali jej sprawę, powinni zostać zabici. Rząd osiągnął porozumienie z przywódcami protestów, pozwalając na wniesienie odwołania do Sądu Najwyższego i wszczęcie postępowania sądowego w celu powstrzymania ekstradycji Azji Bibi za granicę. Odwołanie zostało odrzucone w styczniu 2019 r., a kobieta opuściła kraj cztery miesiące później³.

CZERWIEC 2019

9 czerwca, w niedzielę 15-letnia chrześcijanka Maria została uprowadzona z domu w Sheikhpura przez pięciu muzułmanów i zgwałcona. Władze odmówiły przeprowadzenia śledztwa w sprawie tego przestępstwa. Ojciec dziewczynki, Jalal Masih, złożył doniesienie, oskarżając lokalnego biznesmena i cztery inne osoby. Kilku świadków widziało to uprowadzenie z użyciem broni. Jalal Masih powiedział: „Nawiązaliśmy kontakt następnego dnia, a [porywacz] zagroził, że zwróci jedynie jej zwłoki, jeśli poinformujemy policję”⁴.

1. "Pakistani Christians angered by 'sweeper' comment", *World Watch Monitor*, July 24th 2013 <https://www.worldwatchmonitor.org/2013/07/pakistani-christians-angered-by-sweeper-comment/>; "Three Christian sewage workers died in Bahawalpur", *Christians in Pakistan*, July 14th 2017 <https://www.christiansinpakistan.com/three-christian-sewage-workers-died-in-bahawalpur/>; Two Pakistani Christian sewerage workers die from poisonous gases", *World Watch Monitor*, 29th May 2018 <https://www.worldwatchmonitor.org/2018/05/two-pakistani-christian-sewerage-workers-die-from-poisonous-gases/> (all sites accessed June 17th 2019).
2. K. K. Shahid, "ISIS targeting Christians in Quetta", *The Nation*, April 17 2018, <https://nation.com.pk/17-Apr-2018/isis-targeting-christians-in-quetta> (accessed June 17th 2019).
3. Meher Ahmad and Salman Masood, "Pakistan Makes Concessions to Protesters in Blasphemy Case", *New York Times*, 2nd November 2018, <https://www.nytimes.com/2018/11/02/world/asia/pakistan-blasphemy-asia-bibi.html>; Sabrina Topppa, "A Pakistan Court Overturned a Christian Woman's Death Sentence for Blasphemy. Now, Protests Are Spreading Across the Country", *Time*, 2nd November 2018, updated 13th November 2018, <https://time.com/5442851/pakistan-blasphemy-asia-bibi-protest/> (both sites accessed 25th June 2019).
4. Leah MarieAnn Klett, "15 year old Christian teen abducted, raped by five Muslim men in Pakistan", *The Christian Post*, 20th June 2019, <https://www.christianpost.com/news/15-y-o-christian-teen-abducted-raped-by-five-muslim-men-in-pakistan.html> (accessed 24th June 2019).

FILIPINY

Zabicie 22 wiernych na Mszy św. i okaleczenie ponad 100 innych osób w katolickiej katedrze Jolo w styczniu 2019 r. rozwiązało wszelkie wątpliwości co do istnienia ciągłego zagrożenia ze strony islamistycznych bojowników. Obawy znacząco wzrosły po rozpoczęciu oblężenia Marawi przez ekstremistów islamistycznych, którzy ostatecznie zostali pokonani w październiku 2017 r. po pięciomiesięcznych walkach. Znaczna część miasta Marawi została zniszczona, w tym katedra katolicka. Wikariusz generalny ojciec Teresito Suganob i 15 innych chrześcijan zostało porwanych¹. W tym czasie ponad 1000 osób zostało zabitych, a 400 000 zostało przesiedlonych.

Prezydent Rodrigo Duterte w trakcie swojego urzędowania okazał się zdeklarowanym wrogiem wobec Kościoła katolickiego. Agencje rządowe atakowały różne organizacje katolickie. Na przykład katolickiej rozgłośni radiowej zablokowano przedłużenie licencji w Kongresie². Wielu kapłanów zostało zastrzelonych przez nieznaną napastników. Takie ataki mogły zostać sprowokowane przez opozycje za aktywność Kościoła w obronie nauczania społecznego. Jedną z głównych ofiar jest ojciec Marcelito Paez, który został zabity po tym, jak pomógł uwolnić więźnia politycznego³.

1. Reinhard Backes, "The reconstruction of the city of Marawi will take years", *Aid to the Church in Need (International)*, 6th April 2018, <https://acninternational.org/interviews/philippines-the-reconstruction-of-the-city-of-marawi-will-take-years/> (accessed 14th June 2019).
2. "Philippines", *Religious Freedom in the World*, 2018 report, <https://religious-freedom-report.org/report/?report=772>; "Church vs Duterte: Lawmakers told to renew licence for Catholic radio stations", *Asian Correspondent*, February 2018, <https://asiancorrespondent.com/2018/02/church-vs-duterte-lawmakers-told-renew-licence-catholic-radio-stations/> (accessed 14th June 2019).
3. Mark Saludes, "Philippine diocese bids to seek justice for slain priest", *UCANews*, 13th April 2018, <https://www.ucanews.com/news/philippine-diocese-bids-to-seek-justice-for-slain-priest/82037> (accessed 14th June 2019).
4. "Australian nun released after arrest in Philippines for 'illegal political activities'", *Guardian*, 17th April 2018, <https://www.theguardian.com/world/2018/apr/17/australian-nun-arrested-in-philippines-for-illegal-political-activities>; Joe Torres, "Philippine religious leaders claim government moves to silence Church", *UCANews*, 26th April 2018, <https://www.ucanews.com/news/philippine-religious-leaders-claim-govt-moves-to-silence-church/82158> (Both sites accessed 14th June 2019). She won a reprieve in late June 2018: Jose Torres, "Nun's missionary visa restored", *Catholic Times*, 22nd June 2018, p. 1.
5. "Catholic priest shot dead in Philippines", *SBS*, 11th June 2018, <https://www.sbs.com.au/news/catholic-priest-shot-dead-in-philippines> (accessed 14th June 2019).
6. The government gives a lower official figure of 4,999. Ted Regencia "Philippines' Duterte: 'Kill those useless bishops'", *Al Jazeera*, 5th December 2018, <https://www.aljazeera.com/news/2018/12/philippines-duterte-kill-useless-catholic-bishops-181205132220894.html> (accessed 1st July 2019).
7. "Cathedral Bombing Appears to Make Terrorist Statement after Referendum in Philippines", *Morning Star News*, 4th February 2019, <https://morningstarnews.org/2019/02/cathedral-bombing-appears-to-make-terrorist-statement-after-referendum-in-philippines/>; John Newton, "Filipino Church calls for prayer and solidarity following bomb attack", *Aid to the Church in Need (UK) News*, 28th January 2019, <https://acnuk.org/news/filipino-church-calls-for-prayer-and-solidarity-following-bomb-attack/> (accessed 14th June 2019).

KWIECIEŃ 2018

71-letnia siostra Patricia Fox została aresztowana i zatrzymana przez Biuro Imigracyjne. Australijska zakonnica, która pracowała w tym kraju przez 27 lat, została aresztowana za „nielegalną działalność polityczną”. Mimo że zwolniono ją następnego dnia, nakazano jej opuszczenie kraju w ciągu trzydziestu dni. Redemptorysta Oliver Castor ocenił te działania jako rządową próbę „zatrzymania pracy Kościoła wobec biednych”⁴.

CZERWIEC 2018

Ojciec Richmond Nilo został zastrzelony podczas przygotowań do wieczornej Mszy św. w Saragossie w prowincji Nueva Ecija w niedzielę 10 czerwca. Dwóch niezidentyfikowanych bandytów strzelało przez okno do ofiary. Był trzecim kapłanem, który zginął w ciągu sześciu miesięcy⁵.

GRUDZIEŃ 2018

Prezydent Rodrigo Duterte werbalnie zaatakował biskupów katolickich, mówiąc: „Biskupi, których macie, zabijcie ich. Są bezużytecznymi głupcami. Jedyne co robią, to krytykują”. Uwagi te padły po kolejnych protestach Kościoła wobec wojny prezydenta z narkotykami, w której ponad 20 000 osób zostało zabitych od czasu jej rozpoczęcia w 2016 r.⁶

STYCZEŃ 2019

Dwie bomby wybuchły podczas niedzielnej Mszy w Katedrze Matki Bożej z Góry Karmel w Jolo 27 stycznia, zabijając co najmniej 22 osoby i raniąc ponad 100 innych. Odpowiedzialność wzięła na siebie grupa Abu Sayyaf, stowarzyszona z ISIS. Zostali oni wykluczeni z negocjacji z rządem, który tydzień wcześniej doprowadził do referendum, tworząc Region Autonomiczny Bangsamoro na wyspie Mindanao⁷.

SRI LANKA

Po zakończeniu wojny domowej w 2009 r. nasiliły się ataki na chrześcijan i muzułmanów - w dużej mierze przeprowadzone przez syngaleskich nacjonalistów buddyjskich. Jednak w okresie objętym przeglądem nasilały się również ataki na kościoły ze strony ekstremistycznych grup hinduistycznych w Prowincji Wschodniej¹. W 2017 roku odnotowano 90 ataków na chrześcijan², a 67 w okresie od stycznia do września 2018 r.³ Dyskryminacja chrześcijan obejmowała ataki na kościoły, odmowę pochówku na cmentarzach publicznych⁴ oraz odmowę zapisania chrześcijańskich dzieci do szkoły⁵.

Jedne z najbardziej znanych ataków miały miejsce po rozpoczęciu syngaleskiego Nowego Roku. W Niedzielę Palmową 2019, która zbiegła się z samym Nowym Rokiem, nacjonalistyczny tłum otoczył kościół metodystyczny w Anuradhapurze grożąc śmiercią biskupowi Asiri Pererze i jego kongregacji, obrzucając budynek kamieniami i petardami⁶. Jednak zdecydowanie najgorszy atak miał miejsce tydzień później, kiedy to ekstremiści islamiści przeprowadzili ataki bombowe na kościoły chrześcijańskie w Niedzielę Wielkanocną.

CZERWIEC 2017

Minister rządu Wijeyadasa Rajapakse zagroził rzecznikowi zajmującemu się prawami człowieka Lakshanem Diasowi wykluczeniem z palestry, chyba że wycofa on twierdzenie, że 195 incydentów antychrześcijańskich miało miejsce od 2015 r. do czerwca 2017 r. L. Dias wygłosił oświadczenie w telewizyjnym talk show 14 czerwca. Minister ripostował oświadczenie: „Rzecznik praw człowieka sam jest zdrajcą... Z niecierpliwością czeka na okazję do wywołania niepokoju w kraju”. Dias otrzymał wezwanie od policji w odpowiedzi na skargę⁷.

LIPIEC 2018

Podczas niedzielnego nabożeństwa, 50-60 mieszkańców wsi uzbrojonych w kije i pręty otoczyło kościół Harvest Mission w Kiran, w dystrykcie Batticaloa. Wśród atakujących byli członkowie lokalnej agencji rządowej Korakallimadu Grama Niladhari. Tłum ostrzegał, że zaatakują kościół, jeśli nie zaprzestaną swojej działalności religijnej w ciągu 15 minut. Atakujący odeszli po tym, jak pastor zakończył nabożeństwo⁸.

KWIECIEŃ 2019

Ponad 300 osób, w tym co najmniej 45 dzieci, zginęło, a ponad 500 osób zostało rannych w zamachach bombowych na trzy kościoły i hotele na Sri Lance w Niedzielę Wielkanocną. Do wybuchów doszło w kościele św. Antoniego w Kotahenien; kościele Katuwapitiya, Katana; i Zion Church, Batticaloa. Członkowie grupy islamistycznej Daesh (ISIS) przyznali się do zamachów⁹.

1. "Violence, Discrimination against Christians Escalate in Sri Lanka", *Human Rights Without Frontiers*, 29th October 2018, <https://hrwf.eu/sri-lanka-violence-discrimination-against-christians-escalate-in-sri-lanka/>; "Violence, Discrimination against Christians Escalate in Sri Lanka", *Morning Star News*, 19th October 2018, <https://morningstarnews.org/2018/10/violence-discrimination-against-christians-escalate-in-sri-lanka/> (Sites accessed 7th June 2019).
2. Figures only to 25th December 2017. Final year-end figures might be higher. "Sri Lanka sees more than 90 attacks against Christians in 2017", *Tamil Guardian*, 25th December 2017, <https://www.tamilguardian.com/content/sri-lanka-sees-more-90-attacks-against-christians-2017> (accessed 29th March 2019).
3. "Violence, Discrimination against Christians Escalate in Sri Lanka", *Human Rights Without Frontiers*, op. cit.
4. "Sri Lanka", *Open Doors World Watch List 2019*, <https://www.opendoorsusa.org/wp-content/uploads/2019/01/Sri-Lanka-FINAL-WWL-2019-DOSSIER-December-2018.pdf> (accessed 7th June 2019).
5. "Christian child denied school admission", *Sri Lanka Church Attacks*, 8th August 2018, <https://slchurchattacks.crowdmap.com/reports/view/899> (accessed 7th June 2019).
6. "Palm Sunday's church attack ruins nation's aluth avurudu calm", *Sunday Times (Sri Lanka)*, 21st April 2019, <http://www.sundaytimes.lk/190421/columns/palm-sundays-church-attack-ruins-nations-aluth-avurudu-calm-346199.html> (accessed 7th June 2019).
7. "Sri Lankan human rights lawyer threatened", *CSW*, 27th June 2017; "Well-known Lawyer Lakshan Dias Flees Sri Lanka After Justice Minister Wijeyadasa Rajapakse Threatens to Take Action in Two Days", *DBS Jeyaraj.com*, 29th June 2017, <http://dbsjeyaraj.com/dbsj/archives/53873>; "Sri Lanka", US State Government 2017 International Religious Freedom Report, <https://www.state.gov/reports/2017-report-on-international-religious-freedom/sri-lanka/> (all sites accessed 7th June 2019).
8. "Mob including government official threatens Christians", *Sri Lanka Church Attacks*, 8th July 2018, <https://slchurchattacks.crowdmap.com/reports/view/887> (accessed 7th June 2019).
9. "Attacks carried out by suicide bombers, Govt. Analyst confirms", *Ada Derana*, 22nd April 2019, <http://www.adaerana.lk/news/54531/attacks-carried-out-by-suicide-bombers-govt-analyst-confirms>; "Death toll from Easter Sunday attacks climbs to 321", *Ada Derana*, 23rd April 2019, <http://www.adaerana.lk/news/54578/death-toll-from-easter-sunday-attacks-climbs-to-321>; Citra Abbott and John Newton, "Priest says 'We are far away from peace'", *Aid to the Church in Need (UK)*, 30th April 2019, <https://acnuk.org/news/sri-lanka-priest-says-we-are-far-away-from-peace/>; Ash Gallagher, "The Sri Lanka attacks show how Isis is moving east to recruit members", *Independent*, 28th April 2019, <https://www.independent.co.uk/voices/sri-lanka-isis-recruits-east-a8889791.html> (all sites accessed 7th June 2019).

SUDAN

W maju 2019 r. Tymczasowa Rada Wojskowa ogłosiła, że prawo szariatu będzie nadal obowiązywać w Sudanie. Wywoływało to strach wśród chrześcijan, którzy mieli nadzieję na zakończenie brutalnych prześladowań, jakich dopuścił się nieżyjący już Omar al-Bashir. Prawo szariatu zostało wpisane do konstytucji Sudanu z 2011 roku. Nastąpiło to po odzyskaniu niepodległości przez Sudan Południowy, gdzie chrześcijanie zmagają się z biedą, wojną i ludobójstwem. Największego ucisku doświadczono w górach Nuba, gdzie chrześcijanie znosili czystki etniczne, podczas arabsko-sudańskich prób zlikwidowania "czarnego Sudanu" poprzez masowe ataki wojskowe na chrześcijańskie wioski, kościoły, szpitale i szkoły. Ponadto od 2014 r. konflikt w Sudanie Południowym zepchnął setki tysięcy uchodźców w stronę sąsiedniego Sudanu. W październiku 2017 r. Papieskie Stowarzyszenie *Pomoc Kościołowi w Potrzebie* doniosło, że chrześcijańskie dzieci w obozach dla uchodźców w Sudanie były zmuszane do odmawiania islamskich modlitw, ażeby otrzymać racje żywnościowe. Anonimowe źródła informowały, że dzieciom stawia się warunek odmówienia islamskich modlitw przed otrzymaniem pożywienia¹.

LUTY 2018

W niedzielę 11.02 sudańskie władze zdemolowały prezbiteriański kościół ewangelicki w Al Haj Yousif w Chartumie Północnym². Policja ewakuowała grupę wiernych, a książki, krzesła i inne znalezione materiały zostały skonfiskowane. Ewangelicy pastory twierdzą, że muzułmanin, który podaje się za właściciela nieruchomości, sfałszował dokumenty stwierdzające własność. Trwa proces sądowy, w którym kwestionuje się planowane wyburzenie. Władze kościelne dowodzą, że to Kościół był właścicielem nieruchomości od 1989 roku i że sędzia potwierdził tę własność rok wcześniej³.

PAŹDZIERNIK 2018

Sudańskie służby bezpieczeństwa zaatakowały chrześcijański kościół domowy w mieście Nyala w południowym Darfurze i poddały wiernych torturom⁴. Afrykańskie Centrum Sprawiedliwości i Studiów nad Pokojem podało, że oskarżeni, którzy zaparli się swojej chrześcijańskiej wiary, zostali później zwolnieni. Pastor został uwolniony za kaucją dopiero następnego dnia. Po odmowie wyrzeczenia się chrześcijaństwa oskarżono go o apostazję. Osoby uznane za winne apostazji mogą zostać skazane na karę śmierci⁵.

MARZEC 2019

Według organizacji Humanitarian Aid Relief Trust (HART) w ciągu ostatnich 12 miesięcy zaatakowano ponad 70 kościołów, a 32 z nich spłonęły w górach Nuba w Sudanie⁶. HART twierdził, że kościoły zostały zaatakowane przez siły rządowe Sudanu w ramach walk przeciwko Sudańskiemu Ludowemu Ruchowi Wyzwoleńczemu - Północ (SPLM - N). Generał Jagot Mukwar, wiceprzewodniczący SPLM - N, oskarża Rząd o zabijanie własnych obywateli.

1. Murcadha O Flaherty and John Newton, "Christian refugee children must recite Islamic prayers before receiving food", *Aid to the Church in Need (UK) News*, 6th September 2017, <https://acnuk.org/news/sudan-christian-refugee-children-must-recite-islamic-prayers-before-receiving-food/> (accessed 25th June 2019).
2. "Sudanese authorities demolish Evangelical church in Khartoum suburb" *Sudan Tribune*, 14th February 2018 <http://www.sudantribune.com/spip.php?article64728> (accessed 19th June 2019).
3. "Sudan's Christian Schools allowed to follow Christian Week", *International Christian Concern*, 29th April 2019 <https://www.persecution.org/2019/04/29/sudans-christian-schools-allowed-follow-christian-week/> (accessed 21st June 2019).
4. "Sudan arrests, tortures Christians in Darfur over apostasy charges," *Sudan Tribune*, 31st October 2018 <http://sudantribune.com/spip.php?article66526>; (accessed 21st June 2019).
5. *United States Commission on International Religious Freedom Annual Report 2019*, p. 98, <https://www.uscifr.gov/sites/default/files/2019USCIRFAnnualReport.pdf> (accessed 19th June 2019).
6. "Report claims over 70 churches in Nuba region destroyed or burned over last year", *International Christian Concern*, 15th March 2019 <https://www.persecution.org/2019/03/15/report-claims-70-churches-nuba-region-destroyed-burned-past-year/> (accessed 18th June 2019).

ACN

Pomoc Kościołowi
w Potrzebie

www.pkwp.org

Papieskie Stowarzyszenie *Pomoc Kościołowi w Potrzebie*
wspiera ponad 5000 projektów w około 140 krajach każdego
roku, pomagając chrześcijanom żyć swoją wiarą wszędzie
tam, gdzie są prześladowani, uciskani lub w potrzebie
duszpasterskiej.